

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Policie České republiky a její úloha v boji s hospodářskou kriminalitou

Martin Vávra

**Bakalářská práce
2016**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martin Vávra**
Osobní číslo: **E13790**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Ekonomika pro kriminalisty a celníky**
Název tématu: **Policie České republiky a její úloha v boji s hospodářskou kriminalitou**
Zadávací katedra: **Ústav regionálních a bezpečnostních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Bakalářská práce se bude nejprve zabývat Policií České republiky, jejím posláním, organizačním členěním a financováním. Dále budou zkoumány jednotlivé druhy kriminality, zejména však hospodářská kriminalita. Cílem práce bude zhodnotit vývoj hospodářské kriminality a přínos Policie České republiky v jejím odhalování a potlačování.

Osnova:

- Základní bezpečnostní terminologie.
- Charakteristika Policie ČR.
- Vymezení a popis jednotlivých druhů kriminality.
- Hospodářská kriminalita.
- Úloha Policie ČR v odhalování a potlačování hospodářské kriminality.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

ČASTORÁL, Z. Ekonomická kriminalita: z pohledu řízení a správy. 1. vyd.

Praha: VŠFS, 2007. 183 s. ISBN 9788086754833.

FRYŠTÁK, M. Hospodářská kriminalita z pohledu teorie a praxe. 1. vyd.

Ostrava: Key Publishing, 2007. 205 s. ISBN 9788087134344.

TOMÁŠEK, J. Úvod do kriminologie: jak studovat zločin. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 214 s. ISBN 9788024729824.

VOKUŠ, J. Policie České republiky: Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit. 1. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. 84 s. ISBN 978-80-254-6099-3.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Zdeněk Matěja, Ph.D.

Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Datum zadání bakalářské práce: 29. září 2015

Termín odevzdání bakalářské práce: 29. dubna 2016

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 29. září 2015

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 17. 4. 2016

Martin Vávra

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu práce Ing. Zdeňku Matějovi, Ph.D. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat rodině, která mě po celou dobu studia podporovala a poděkování patří také všem institucím, které mi poskytly potřebné materiály.

ANOTACE

Bakalářské práce se zabývá Policií České republiky jako ozbrojeným bezpečnostním sborem, jejím posláním, činností, financováním a organizačním členěním. Dále popisuje jednotlivé druhy kriminality, podrobněji je popsána hospodářská kriminalita. Zkoumá vývoj hospodářské kriminality a úlohu Policie České republiky v jejím odhalování.

KLÍČOVÁ SLOVA

Police České republiky, hospodářská kriminalita, korupce, kriminalita, kriminální vědy.

TITLE

Police of the Czech republic and its role in the fight against economic crime.

ANNOTATION

Main topic of the bachelor thesis is an armed security force, the Police of the Czech republic, and its mission, activities, organizational structure and financing. Different types of crime are described, with a deeper focus on economic crime. Thesis tries to analyze the development of crime over the time and the role of the Police in revealing and preventing criminal offences.

KEYWORDS

Police of the Czech republic, economic crime, crime, corruption, criminal sciences

OBSAH

ÚVOD	10
1 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	12
1.1 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA PČR.....	12
1.2 POVINNOSTI PČR.....	14
1.3 OPRÁVNĚNÍ PČR	16
1.4 VZDĚLÁVÁNÍ POLICISTŮ	17
1.5 MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	17
1.6 FINANCOVÁNÍ PČR.....	19
1.7 POČET A HUSTOTA POLICISTŮ V ČR.....	20
2 KRIMINALITA	23
2.1 KRIMINÁLNÍ VĚDY	24
2.2 TECHNIKY A METODY KRIMINOLOGICKÉHO VÝZKUMU	27
2.2.1 <i>Techniky výzkumu</i>	27
2.2.2 <i>Metody</i>	29
3 HOSPODÁŘSKÁ KRIMINALITA	31
3.1 ZPŮSOBY A FORMY PÁCHÁNÍ HOSPODÁŘSKÉ KRIMINALITY	32
3.1.1 <i>Vnější útoky na majetek</i>	32
3.1.2 <i>Vnitřní útoky na majetek</i>	34
3.2 LEGALIZACE VÝNOSŮ Z TRESTNÉ ČINNOSTI.....	36
3.3 KORUPCE	37
3.3.1 <i>Druhy korupce</i>	38
4 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY V BOJI S HOSPODÁŘSKOU KRIMINALITOU	42
4.1 DAŇOVÁ KOBRA	42
4.2 ÚTVAR ODHALOVÁNÍ KORUPCE A FINANČNÍ KRIMINALITY	44
4.3 MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	45
4.3.1 <i>Síť kontaktů ohledně výnosů z trestné činnosti</i>	45
4.3.2 <i>Mezinárodní síť expertů na problematiku praní špinavých peněz</i>	46
4.3.3 <i>Evropský úřad pro potírání podvodných jednání</i>	46
4.3.4 <i>EUROPOL</i>	47
4.3.5 <i>INTERPOL</i>	47
5 HOSPODÁŘSKÁ KRIMINALITA V ČÍSLECH.....	48
ZÁVĚR.....	53
POUŽITÁ LITERATURA	56

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Počet policistů zabývajících se hospodářskou kriminalitou v letech 2010-2015 ...	42
Tabulka 2: Škoda odhalená projektem Daňová kobra	44
Tabulka 3: Procentuální podíl hospodářských trestných činů	49

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Organizační struktura PČR	13
Obrázek 2: Schvalované výdaje Ministerstva vnitra ČR na PČR v letech 2007-2016.....	20
Obrázek 3: Vývoj počtu policistů v letech 2010-2015	20
Obrázek 4: Policejní hustota v zemích EU v roce 2011	22
Obrázek 5: Počet policistů na ÚOKFK v letech 2010-2016	45
Obrázek 6: Počet hospodářských trestných činů v letech 2005-2015	48
Obrázek 7: Objasněnost hospodářské kriminality	49
Obrázek 8: Prověřovaná škoda PČR	50
Obrázek 9: Průměrná doba odhalování hospodářské kriminality.....	50
Obrázek 10: Zajišťování výnosů z trestné činnosti za celou PČR	51
Obrázek 11: Zajišťování výnosu z trestné činnosti za jednotlivé útvary PČR za rok 2012	52

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

AMON	mezinárodní síť expertů na problematiku praní špinavých peněz
CARIN	Síť kontaktů ohledně výnosů z trestné činnosti
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
EUROJUST	Jednotka Evropské unie pro justiční spolupráci
EUROPOL	Evropský policejní úřad
INTERPOL	Mezinárodní organizace kriminální policie
KŘP HMP	Krajské ředitelství hlavního města Prahy
KÚP	Kriminalistický ústav Praha
OLAF	Evropský úřad pro potírání podvodných jednání
PČR	Policie České republiky
Sb	Sbírky
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
ÚOKFK	Útvar odhalování korupce a finanční kriminality
URNA	Útvar rychlého nasazení

ÚVOD

Bakalářská práce se věnuje problematice hospodářské kriminality a zabývá se také úlohou Policie České republiky v jejím odhalování. Cílem práce je zhodnotit vývoj hospodářské kriminality a její strukturu. Následně vyhodnotit přínos Policie České republiky v jejím odhalování a potlačování. K tomuto vyhodnocení jsou využity podklady získané od Policie České republiky. Položené výzkumné otázky v bakalářské práci zkoumají vývoj a strukturu hospodářské kriminality a její objasněnost.

Hospodářská kriminalita, co do počtu spáchaných trestných činů, nepředstavuje výrazný podíl na celkové kriminalitě, ale způsobuje značné finanční škody. Díky vysokým finančním škodám představuje vysokou společenskou nebezpečnost. V prvotní fázi není hospodářská kriminalita spojena s fyzickým násilím, avšak v další fázi může být propojena s organizovaným zločinem, který může skončit až násilnou trestnou činností.

Organizační strukturu policie upravuje zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Policie České republiky je složena z policejního prezidia, útvarů s celostátní působností, krajských ředitelství a útvarů ustanovených v rámci krajských ředitelství. Z organizační struktury tak vyplývá, že v čele Policie České republiky stojí policejní prezident, kterým je v současnosti brig. gen. Mgr. Bc. Tomáš Tuhý. Policejní prezident je přímo odpovědný ministru vnitra.

Policie se snaží všemi dostupnými prostředky potlačovat a odhalovat hospodářskou kriminalitu. V posledních letech se snaží finanční kriminalitě předcházet, jako příklad můžeme uvést projekt Daňová kobra, který má za úkol předcházet daňovým únikům a podvodům.

Logika struktury práce vede k jejímu rozčlenění do 5 hlavních kapitol. První z nich pojednává obecně o Policii České republiky, její organizační struktuře, řeší se v ní i jednotlivé povinnosti příslušníků policie, které upravuje zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, zákon č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky a zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Dále jsou v první kapitole popsána jednotlivá oprávnění příslušníků policie, a také je zde řešena problematika vzdělávání policistů. V další části této kapitoly je popsáno financování Policie České republiky. Financování policie upravuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Závěr první kapitoly se věnuje policejní hustotě v evropských zemích a počtu policistů v České republice.

Druhá kapitola je zaměřena na celkovou kriminalitu a je v ní uvedeno procentuální rozložení obecné kriminality a hospodářské kriminality. Kapitola také popisuje kriminální vědy, jako je kriminální politika, trestně právní věda, kriminologie a kriminalistika. Dále je v kapitole pojednáno i o technikách a metodách kriminologického výzkumu.

Hospodářská kriminalita je obsahem třetí kapitoly a pojednává o 4 základních pojmech, které s ní souvisejí. Jedná se o hospodářskou kriminalitu, hospodářskou trestnou činnost, ekonomickou kriminalitu a finanční kriminalitu. Dále rozděluje způsoby páchaní hospodářské kriminality na vnější a vnitřní útoky na majetek a uvádí konkrétní příklady. Je v ní popsán i postup při legalizaci výnosů z trestné činnosti. Třetí kapitola je také zaměřena na korupci a její různé podoby.

Kapitola čtvrtá se zabývá úlohou Policie České republiky v boji s hospodářskou kriminalitou. Je v ní popsán projekt Daňová kobra, který vznikl 15. června 2014. Je zde i vyhodnocení projektu Daňové kobry a jsou definovány jeho cíle. Následně se kapitola zabývá Útvarem odhalování korupce a finanční kriminality a je zde popsán vývoj počtu příslušníků na daném útvaru. Dále je čtvrtá kapitola zaměřena i na mezinárodní spolupráci v boji s hospodářskou kriminalitou.

Poslední, pátá kapitola, je zaměřena na hospodářskou kriminalitu v číslech a je zde zkoumána struktura hospodářských trestných činů a jejich objasněnost. Následně kapitola také zkoumá vývoj hospodářské trestné činnosti. Kapitola se dále zabývá dobou odhalování hospodářských trestných činů a zabývá se i zajišťováním výnosů z trestné činnosti Policií České republiky.

1 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Policie České republiky (dále jen PČR) byla zřízena 21. června 1991 zákonem České národní rady č. 283/1991 Sb. Jedná se o jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. PČR podléhá Ministerstvu vnitra České republiky (dále jen ČR).

Hlavním úkolem PČR je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestní činnosti. Dále plní úkoly podle trestního řádu a další úkoly, které jí byly svěřeny zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, jež jsou součástí právního řádu ČR.

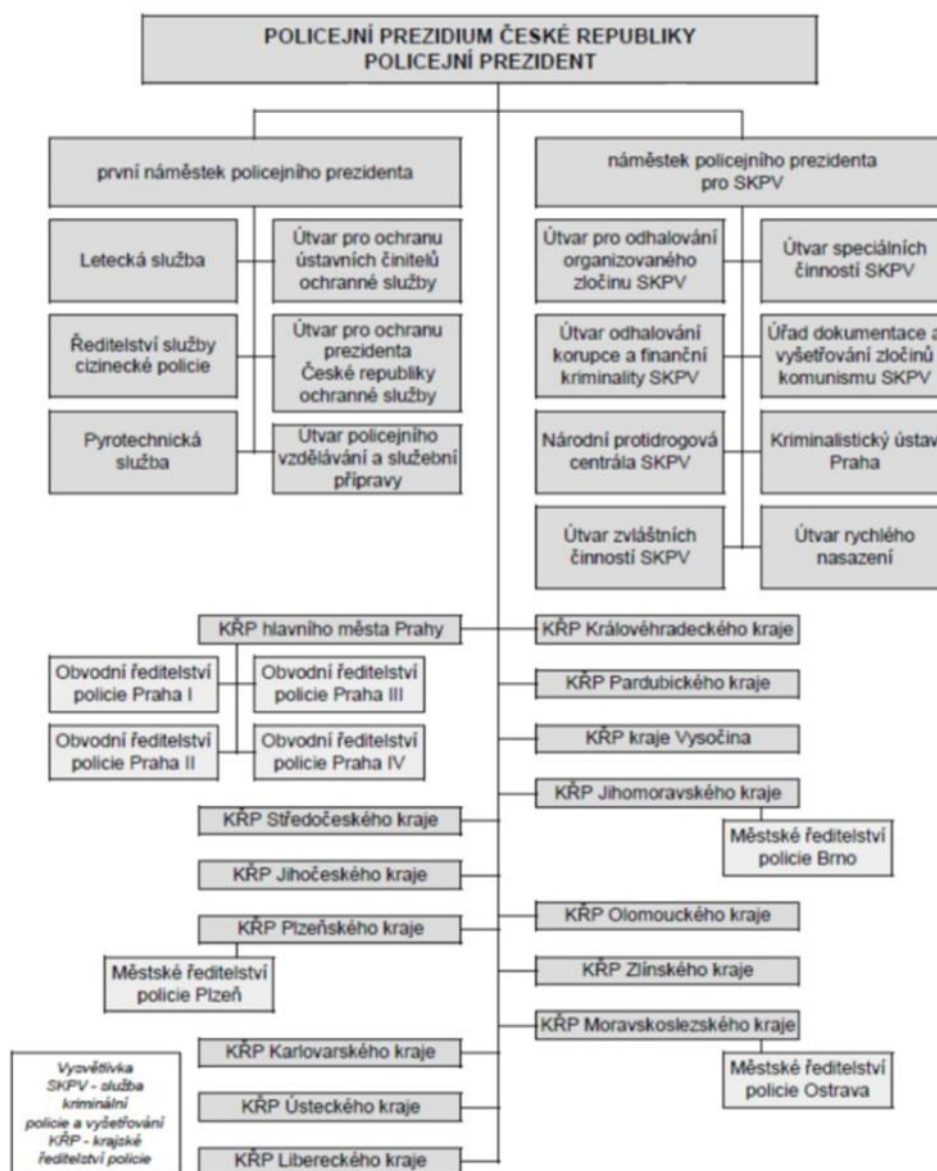
PČR tvoří policejní prezidium, útvary s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary ustanovení v rámci krajských ředitelství. Krajských ředitelství je 14 a jejich územní obvody se shodují s územními obvody krajů České republiky. V roce 2015 plnilo úkoly policie 40414 policistů.[60][59][24][33]

1.1 Organizační struktura PČR

Organizace PČR je upravena v zákoně č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. PČR řídí policejní prezidium v čele s policejním prezidentem, který je odpovědný ministru vnitra. Policejnímu prezidiu jsou odpovědny útvary jak s celostátní působností, tak i krajská ředitelství. Útvary s celostátní působností zřizuje ministr vnitra na podnět policejního prezidenta a krajská ředitelství policie jsou zřízena ze zákona.

Policejní prezidium stanovuje cíle vývoje, řeší strukturu a řízení. Stanovuje úkoly pro jednotlivé služby. V rámci Policie České republiky působí služba pořádkové policie, letecká služba, pyrotechnická služba, služba dopravní policie, služba cizinecké policie, služba kriminální policie a vyšetřování a další specializované služby.[59]

Obrázek 1 znázorňuje schéma organizační struktury PČR. Z obrázku je patrné, které útvary jsou komu odpovědné a naopak. Nejvýše v organizaci stojí policejní prezident. Vybrané specifické útvary, které napomáhají v boji s hospodářskou kriminalitou, budou popsány níže. Útvary související více s hospodářskou kriminalitou budou rozebrány v kapitole 4.

Obrázek 1: Organizační struktura PČR

Zdroj:[36]

Policejní prezidium

Policejní prezidium také zkoumá a kontroluje činnost policie. Vytváří podmínky pro plnění úkolů jednotlivých útvarů a koordinuje činnost, která přesahuje buď věcnou, nebo územní působnost útvarů.[60]

Útvary s celostátní působností

Útvary s celostátní působností plní zvláštní a velmi odborné úkoly na celém území České republiky. Některé poskytují zvláštní servis dalším policejním útvarům, jiné se zaměřují například na odhalování organizovaného zločinu nebo korupce. Také se zabývají potíráním drogové kriminality nebo zajišťují ochranu ústavních činitelů.[60]

Krajská ředitelství

Krajská ředitelství policie jsou útvary s vymezenou územní působností. Slouží obyvatelům na vymezeném území. Tvoří samostatnou složku státu a při plnění úkolů samy hospodaří se svěřenými prostředky ze státního rozpočtu. V rámci krajského ředitelství mohou působit i další územně vymezené útvary, které jsou krajskému ředitelství podřízeny. Ty zřizuje policejní prezident na podnět krajského ředitelství.[60]

Útvar rychlého nasazení

Útvar rychlého nasazení (dále jen URNA) vzniknul v roce 1981 v rámci Sboru národní bezpečnosti, jako odezva na únosy letadel a vlnu terorismu jak u nás, tak i ve světě. Do roku 1989 byla URNA zařazena pod správu různých součástí Sboru národní bezpečnosti. Od roku 1989 nastala nová fáze vývoje, kdy se svým výcvikem a zaměřením postupně zařadila k podobným speciálním skupinám v Evropě.

URNA udržuje pracovní kontakt s jednotkami z Evropy, ale i z USA. Jednotka působí na celém území ČR a je přímo podřízena policejnímu prezidentovi. Jedná se o speciální útvar, který slouží pro boj s terorismem. O vyslání skupiny rozhoduje policejní prezident se souhlasem ministra vnitra. V rámci své působnosti provádí URNA služební zákroky zejména proti teroristům, nebezpečným pachatelům organizované trestné činnosti, únoscům osob a dopravních prostředků a pachatelům zvláště závažných trestných činů.[60][43]

Kriminalistický ústav Praha

Kriminalistický ústav Praha (dále jen KÚP) je vrcholným pracovištěm PČR s celostátní působností, kde se provádí vysoce specializované výkony. KÚP je zaměřen na kriminalisticko-technické a znalecké činnosti. Jedná se o vědecký ústav způsobilý pro znaleckou činnost v oblastech elektrotechniky, chemie, písmoznalectví, strojírenství a především kriminalistiky. Útvar je také vědeckovýzkumné a ústřední metodické pracoviště PČR. KÚP spravuje celostátní evidenci policie a zkoumá např. národní databázi DNA, ústřední sbírku balistických stop nebo ústřední daktyloskopickou sbírku. Díky evidenci a porovnáváním nových zjištěných stop je možné odhalit a usvědčit pachatele i s časovým odstupem.[17][60]

1.2 Povinnosti PČR

Na začátek je nutné zdůraznit, že policista může zasahovat pouze v případech, kdy mu to zákon umožňuje. Základní povinnosti PČR můžeme najít v zákoně č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v zákoně č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České

republiky a v zákoně č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů nebo v některých podzákonných normách a dokonce i v zákoně č. 141/1961 Sb., trestním řádu. [60][59]

Policista a zaměstnanec PČR jsou při plnění svých povinností a úkolů povinni dbát cti a důstojnosti lidí, proti kterým zasahují, tak i své vlastní. Dále při provádění služebních úkonů dbají na to, aby osobám, proti kterým zasahují, nevznikla bezdůvodná újma.[59][60]

Policista během služby i mimo ní je povinen provést služební úkon nebo taková opatření, aby nebezpečí odstranil, jedná-li se o ohrožení života, zdraví, majetku a svobody osob, nebo pokud došlo k útoku na tyto hodnoty. Policista nemá povinnost splnit úkon nebo jiné opatření, jestliže plní jiný úkon, zejména:

- pronásleduje pachatele trestného činu,
- realizuje úkoly, při kterých jsou využity operativně pátrací prostředky a podpůrné operativně pátrací prostředky nebo realizuje-li výcvik a přípravu operativně pátracího prostředku,
- zasahuje pod společným velením,
- provádí kurýrní nebo šifrovanou službu, při které by mohlo dojít k ohrožení kurýrní správy nebo k pozdnímu předání zprávy,
- používá výbušniny nebo výbušné předměty,
- obstarává ochranu chráněných osob a objektů.[59]

Dále policista není povinen splnit úkol, jestliže:

- je jeho způsobilost snížena zdravotním stavem nebo vlivem léků či jiných látek, a proto by řádné vykonání nebo dokončení úkonu bylo ohroženo,
- k provedení daného úkonu nebyl dostatečně vycvičen nebo vyškolen a provedení takového úkonu vycvičení a vyškolení vyžaduje,
- pokud je zřejmé, že úkon nemůže úspěšně dokončit.[59]

Pokud to okolnosti umožňují, je policista před provedením úkonu, při kterém dochází k přímému vynucení práv silou nebo hrozbou síly, povinen použít slov „Jménem zákona“. Při provádění zákroku je policista povinen prokázat svou příslušnost k PČR. Tu prokáže služebním stejnokrojem, služebním průkazem nebo policejním odznakem, na kterém musí být viditelně umístěno identifikační číslo. Pokud charakter a povaha zákroku neumožňují

prokázat příslušnost k PČR uvedeným postupem, prokáže policista svou příslušnost k PČR ústním prohlášením „Policie“. [60]

Policista má povinnost před uskutečněním úkonu poučit osobu, které se to týká, o právních důvodech uskutečnění daného úkonu. Pokud se jedná o úkon, který zasahuje do práv a svobod dotčené osoby, poučí policista osobu i o jejích právech a povinnostech. Pokud charakter a okolnosti úkonu zabraňují poučit osobu před úkonem, poučí policista osobu, jakmile to okolnosti dovolí nebo zajistí dané poučení.[60][59]

1.3 Oprávnění PČR

PČR má podle zákona řadu oprávnění. K těm nejdůležitějším patří omezení osobní svobody. Osoba, která je omezena na své osobní svobodě policistou, nesmí být vystavena ponižujícímu a nelítostnému chování. Dále s ní musí být jednáno tak, aby nebyla porušena lidská důstojnost.

Za podmínek stanovených zákonem je policista oprávněn odebrat věc nebo zbraň, hrozí-li, že bude použita k násilí nebo pohrůzce násilí. Policista může také vstupovat bez souhlasu majitele do bytových jednotek či jiného prostoru nebo na pozemek a vykonat tam potřebné úkony a opatření, jestliže daná věc nemůže být odložena a vstup tam je nutný pro ochranu života, zdraví osob anebo pro odvrácení závažného nebezpečí ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti. PČR může zastavit dopravní vozidlo a provést u něho prohlídku nebo může použít prostředek zabránění odjezdu vozidla.

V rámci prevence domácího násilí může policista vykázat osobu z bytu nebo ze společného obývaného prostoru. Pokud existuje důvodná obava, že se tato osoba může dopustit nebezpečného útoku proti životu, zdraví nebo lidské důstojnosti, je policista oprávněn takovou osobu vykázat nejen ze společného užívaného prostoru, ale i z bezprostřední blízkosti ohrožené osoby.

Při provádění zákroku je policista oprávněn v mezích zákona použít donucovací prostředky a zbraň. Mezi donucovací prostředky patří např. kopy, údery, chvaty, hmaty, obušek, služební pes, varovný vystřel, pouta, nebo slzotvorný prostředek. Při používání donucovacích prostředků dbá policista, aby nikomu nezpůsobil bezdůvodnou újmu. Dále musí být donucovací prostředky přiměřené k povaze úkonu. Policista dále dbá zvýšené opatrnosti, aby nikoho neohrozil na životě a zdraví těch, proti kterým zákrok směřuje.[60][59]

1.4 Vzdělávání policistů

Služební zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů stanovuje ke každé hodnosti policistů minimální stupeň dosaženého vzdělání. Policistou se může stát uchazeč, který disponuje minimálně středoškolským vzděláním s maturitní zkouškou.

Okamžitě po přijetí do služebního poměru se zúčastní základní odborné přípravy, které ho obdaří schopnostmi a vědomostmi, nepostradatelnými pro výkon služby. Základní odborná příprava se zabývá právním hlediskem na řešení služebních úkonů, na taktické metody k dosažení služebních úkonů, na osvojení technických prostředků určených na výkon služby a na techniku správy. Toto vzdělání má možnost policista získat na policejních školách zřízených Ministerstvem vnitra ČR.

Policista je nejdříve přijat na dobu určitou. Teprve po úspěšném splnění služební zkoušky, která ověřuje jeho znalosti, je přijat na dobu neurčitou. Po celé období služebního poměru má policista možnost zvyšovat svou odbornou způsobilost absolvováním vzdělávacích kurzů či odborných programů, organizovaných školícími policejními středisky a policejními školami nebo studiem na Policejní akademii České republiky. Vyšší odborné vzdělání může také získat na školách mimo resort Ministerstva vnitra ČR, pokud jsou studijní programy využitelné v policejní praxi. Pro kariérní růst policisty je nezbytné zvyšovat si svou profesní odbornost.

Své profesní dovednosti policisté neustále rozvíjejí v rámci pravidelných služebních příprav. Služební hodnocení slouží k objektivnímu posuzování profesních dovedností, teoretických znalostí užívaných při výkonu služby, ale také hodnotí jejich motivaci k dalšímu rozvoji. Služební hodnocení podstoupí každý policista, který je přijat na dobu neurčitou, minimálně jednou za tři roky.[60][41]

1.5 Mezinárodní spolupráce

Pachatelé trestných činů nerespektují hranice, a proto je důležitá mezinárodní spolupráce. Ta zabezpečuje efektivní potlačování mezinárodního zločinu. Důležité to je zejména v rámci Evropské unie a také v schengenském prostoru, kde hranice členských zemí nebrání volnému pohybu osob a zboží.

PČR je všestranně začleněna do mezinárodní policejní kooperace. Působí v pracovních skupinách Rady Evropské unie zaměřených na problémy spojené s bezpečností.[34]

Evropský policejní úřad neboli EUROPOL, se stará o součinnost smluvních a členských států při odhalování a prevenci organizovaného zločinu a terorismu. Policejní prezident je součástí pracovní skupiny evropských policejních ředitelů, která přispívá k výměně důležitých informací.[11]

PČR je také napojena na Schengenský informační systém. Ten slouží ke sdílení informací, které jsou důležité zejména pro mezinárodní pátrání po osobách a věcech. Do systému přispívají bezpečnostní složky všech členských a smluvních států. Pro výměnu doplňujících informací slouží národní centrála SIRENA. [34][60]

Skutečným projevem spolupráce policejních orgánů schengenského prostoru a Evropské unie (dále jen EU) je například realizace zahraničního sledování a pronásledování pachatelů trestných činů, vydávání evropských zatýkacích rozkazů nebo fungování kolektivních center policejní a celní spolupráce v pohraničních oblastech. PČR spolupracuje s bezpečnostními sbory dalších států prostřednictvím účasti v mezinárodních organizacích kriminální policie jako je INTERPOL a pomocí styčných důstojníků, kteří působí v zahraničí. Styční důstojníci působí ve státech, které mají pro Českou republiku a její vnitřní bezpečnost specifický význam. Národní ústředna INTERPOLU v Praze uskutečňuje neustálou výměnu kriminalisticky významných informací s ostatními národními ústřednami a Generálním sekretariátem INTERPOLU.[34][32]

Zahraníční mírové operace

Jedná se o zvláštní formu mezinárodní spolupráce. Čeští policisté se účastní mírových operací především v oblastech, které jsou destabilizované důsledkem válečného konfliktu nebo ve státech, které potřebují pomoc při budování právního státu a vymáhání práva. Operace jsou také zaměřeny na zvládnutí bezpečnostní situace v zemi. Policisté, kteří se účastní zahraničních misí, vykonávají řadu činností, např. pozorovatelskou činnost, poradenskou činnost nebo pomoc s instruktáží místních bezpečnostních jednotek.

Účast PČR na mírových operacích EU a Organizace spojených národů je prvkem strategického plánu v prosazování bezpečnostní politiky ČR, do které především spadá boj s organizovaným zločinem a korupcí, bezpečnost a stabilita v euroatlantickém prostoru a eliminace mezinárodního terorismu, ale také podpora v šíření demokracie.

Policisté se účastní těchto operací od roku 1999. První operace se konala v Kosovu pod patronátem Organizace spojených národů. Účast policistů na zahraničních misích je dobrovolná. Každý zájemce však musí projít rigorózním výběrem a dále se před

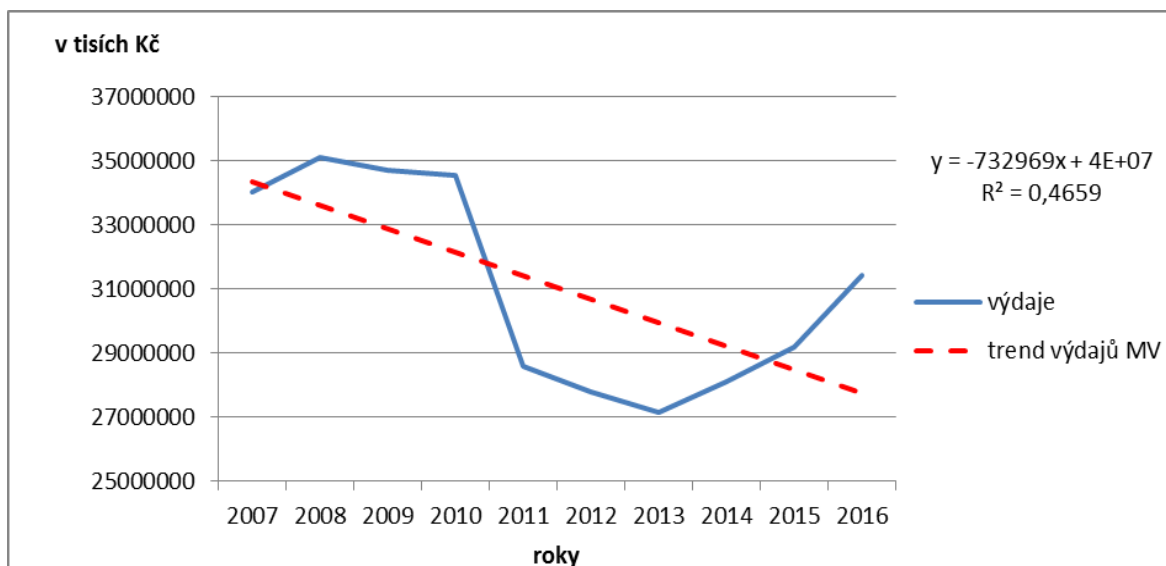
uskutečněním mise musí zúčastnit výcviku, který pomáhá organizovat Armáda České republiky.[60][59]

1.6 Financování PČR

PČR podle zákona č. 283/1993 Sb. nebyl svěřen žádný majetek a tím pádem nemá ani oprávnění s majetkem nějak samostatně nakládat. Podle zákona o PČR má Ministerstvo vnitra ČR povinnost vytvářet podmínky pro plnění úkolů policie. Vytváří tedy optimální legislativní, ekonomické a personální podmínky, které jsou nezbytné pro efektivní fungování policie. PČR je tedy financována z rozpočtových kapitol Ministerstva vnitra ČR. Policejní prezidium a útvary s celostátní působností se při nakládání s majetkem ČR a v právních vztazích považují za účetní jednotky Ministerstva vnitra ČR a za součást instituční složky státu. To samé platí i u krajských ředitelství.

Zákon dále stanovuje, že hospodářské zabezpečení policie stanovuje na podnět policejního prezidenta ministr vnitra. Tuto kompetenci, kde jsou zohledňovány podněty policejního prezidenta, lze považovat za důležitý právní nástroj řízení činnosti policie Ministerstvem vnitra ČR.[23][59]

Na obrázku 2 jsou znázorněny výdaje Ministerstva vnitra ČR na PČR za období 2007 až 2016. Nejvyšší výdaje na PČR byly v roce 2008, pak postupně klesaly, až do roku 2013, kde se nacházely nejnižší. Od 2013 výdaje Ministerstva vnitra ČR začaly opět stoupat. To souvisí i s obrázkem č. 3, kde jsou uvedeny počty policistů, které od 2013 také stoupají. Snižování výdajů Ministerstva vnitra ČR na PČR do roku 2013 bylo i politikou vlády Rndr. Petra Nečase a vládních úspor. Snižování výdajů také souviselo s ekonomickou krizí. Výše výdajů souvisí i s vládní politikou - levicové vlády vynakládají více výdajů než pravicové vlády, které se zpravidla snaží šetřit. Trend, který je patrný z grafu, slouží jen k dokreslení vývoje vládních výdajů za posledních 10 let. Nemůžeme tvrdit, že výdaje budou neustále klesat, protože trend je silně ovlivněn prudkým snížením výdajů v roce 2011. V grafu se nacházejí schválené výdaje za jednotlivé roky, ve skutečnosti se tak mohou skutečné výdaje o něco lišit.

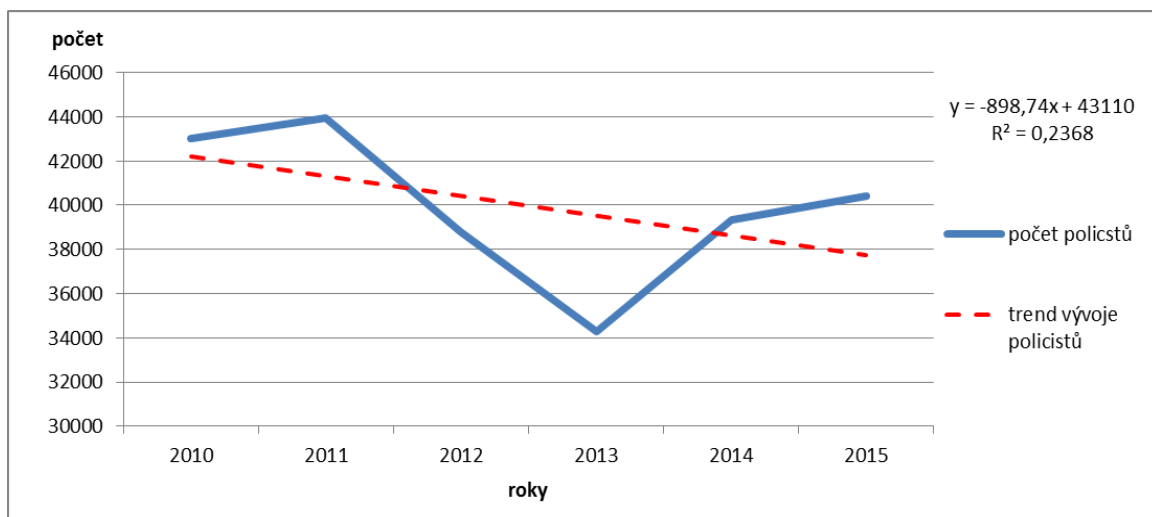

Obrázek 2: Schvalované výdaje Ministerstva vnitra ČR na PČR v letech 2007-2016

Zdroj: vlastní zpracování z dat[23]

1.7 Počet a hustota policistů v ČR

Obrázek 3 popisuje, jak se za posledních pět let vyvíjel počet policistů. Od roku 2011 až 2013 se počet policistů snižoval, v roce 2010 bylo příslušníků policie 43029 a v roce 2013 se jejich počet snížil na 34279. Snižování policistů za vlády Rndr. Petra Nečase bylo způsobeno snahou co nejvíce ušetřit vládní rozpočet. Trend, který je v grafu, slouží pouze pro dokreslení, jak se za posledních 5 let vyvíjel počet policistů. Snižování počtu policistů bylo také odůvodňováno tím, že ČR má jednu z největších policejních hustot v EU. Tuto hustotu můžeme vidět na obrázku 4.

Obrázek 3: Vývoj počtu policistů v letech 2010-2015

Zdroj: vlastní zpracování z dat[19][35][22][24]

Policejní hustotu můžeme vyjádřit buď v demografickém, nebo geografickém smyslu. Demografický smysl vyjádříme buď:

$$p = \frac{a}{b} * 100000, \text{ kde} \quad (1)$$

p = policejní hustota (ve smyslu počtu policistů na 100 tis. obyvatel),

a = počet policistů daného státu,

b = počet obyvatel daného státu,[22]

nebo

$$p = \frac{b}{a}, \text{ kde} \quad (2)$$

p = policejní hustota (ve smyslu počtu obyvatel na 1 policistu),

a = počet policistů daného státu,

b = počet obyvatel daného státu.

V geografickém smyslu:[22]

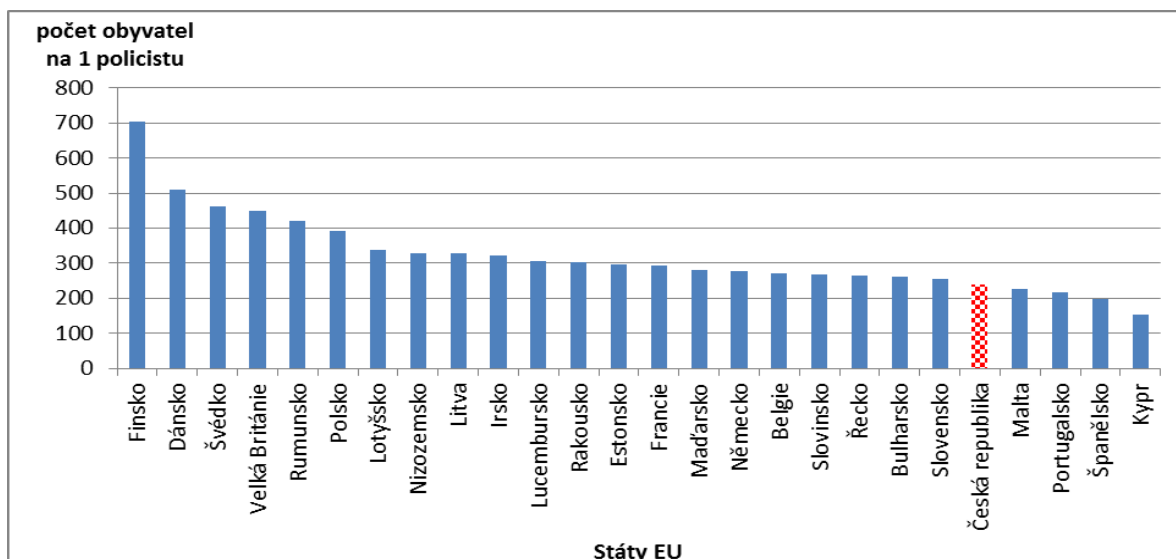
$$p = \frac{a}{c}, \text{ kde} \quad (3)$$

p = policejní hustota (počet policistů na 1 km²),

a = počet policistů daného státu,

c = rozloha daného státu v km². [22]

Obrázek 4 zobrazuje policejní hustotu v roce 2011 v EU. Graf tak poukazuje kolik obyvatel je na jednoho policistu. Nejvíce obyvatel na jednoho policistu má Finsko, konkrétně 705 obyvatel na jednoho policistu. Nejméně obyvatel na jednoho policistu má Kypr, tedy 152 obyvatel na jednoho policistu. Česká republika má na jednoho policistu 240 obyvatel.

Obrázek 4: Policejní hustota v zemích EU v roce 2011

Zdroj: vlastní zpracování z dat[22]

Z grafu by se mohlo zdát, že v ČR máme příliš mnoho policistů, avšak jedná se pouze o hrubé srovnání evropských států. Komparace je založena pouze na mechanickém výpočtu, které nezohledňuje sociologické faktory evropských států, jako je důvěra ve společnosti nebo charakter a struktura osídlení.

Důvěra ve společnosti v severských státech je jedna z nejvyšších v Evropě. Proto tyto státy nemusí udržovat vysoké stavy policistů. V ČR tak vysokou důvěru v ostatní lidi nemáme, proto policejní hustota musí být vyšší, aby se tento rozdíl zmírnil.

Státy s vyšší hustou obyvatelstva a vyšší koncentrací měst, potřebují také vyšší počty policistů než státy, které mají venkovské osídlení. V zásadě můžeme tvrdit, že čím vyšší koncentrace osídlení, tím roste také kriminalita. Tento fakt je podpořen ještě v případech, kde dochází k vysoké migraci obyvatelstva. Proto např. Polsko a Rumunsko mají nižší policejní hustotu než ČR.[19][37]

2 KRIMINALITA

Kriminalita v obecném významu znamená zločinnost, tedy sociálně-patologický jev, kterým se rozumí kompendium trestné činnosti. Kriminalita je tedy soubor trestných činů uvedených v zákoně, konkrétně v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Kriminalitu můžeme rozdělit na obecnou a hospodářskou. Obecná kriminalita tvoří nejvýznamnější část celkové zločinnosti, přibližně 80-85%. Obecná kriminalita může být jak násilná, ale i nenásilná, ta pak působí svoji společenskou nebezpečností na veřejné mínění občanů o své bezpečnosti. Do obecné kriminality spadají trestné činy, které rozdělujeme na násilné trestné činy, majetkovou trestnou činnost, mravnostní trestnou činnost a trestnou činnost mládeže a páchanou na mládeži. Hospodářské kriminalitě se budeme věnovat podrobněji v kapitole 3 a 5.[51]

Násilná trestná činnost

Násilná trestná činnost je čin, jehož základním prvkem je útok na osobní integritu oběti. Pachatel může tak jednat z různých stimulů a s různou velikostí agrese. U některých trestných činů se jedná pouze o hrozbu použití násilí v budoucnu, takovéto jednání je typické u vydírání.

Do násilné trestné činnosti dále spadá vražda, loupež, ublížení na zdraví, týrání, únos atd. Násilná trestná činnost je šetřena na Krajských ředitelstvích za kontroly krajského státního zástupce a na územních obvodech provádí kontrolu okresní státní zastupitelství.[2][39]

Majetková trestná činnost

Do majetkové trestné činnosti zahrnujeme krádeže, překupnictví, krádeže vloupáním, kapesní krádeže atd. Majetková trestná činnost vykazuje dlouhodobě statistický růst především u kapesních krádeží, vykrádání a krádeží automobilů. Tento fenomén je nejvíce viditelný na frekventovaných místech, např. v městské hromadné dopravě, na sídlištích a v obchodních centrech.

Lidé vnímají tuto zločinnost velice negativně. Společnost tak vítá veškeré preventivní programy ze strany policie a doporučení, jak chránit své obydlí a majetek.[39][40]

Mravnostní trestná činnost

Do mravnostních trestných činů patří znásilnění, kuplířství, šíření pornografie, pohlavní zneužívání a další. Trestné činy mravnostního charakteru zahrnují 4 základní roviny. Jsou to etické vztahy ve společnosti, život a zdraví obětí, které byly poškozeny protiprávním

jednáním v oblasti sexuálních vztahů, dále se jedná o zdravý rozvoj mládeže a dobrý sexuální vztah mezi dospělými jedinci.

Za nejvíce problematické z hlediska dokazování můžeme označit trestný čin šíření pornografie, a to zejména kvůli absenci jednoznačného právního vymezení. Další závažnou formou trestné činnosti je kuplířství. Pachatelé nutí své oběti pod pohrůžkou fyzického či psychického násilí k poskytování sexuálních služeb za peníze. Kuplířství tak může časem postupně přerůst ještě v závažnější trestnou činnost, která se stane vysoce společensky nebezpečnou formou organizovaného zločinu, která může dosáhnout i mezinárodního formátu.[39][52]

Trestná činnost mládeže

Trestná činnost mládeže zahrnuje jak trestné činy spáchané mládeží, ale i trestní činy spáchané na mládeži. Zločinnost mládeže zahrnuje osoby do 18 let. Osoby od 15 do 18 let jsou označovány jako mladiství a jsou trestně odpovědní, ale s jistým omezením. Osoby mladší 15-ti let nejsou trestně odpovědní, avšak spáchá-li osoba mezi 12 až 15 rokem trestný čin, za který je možné uložit výjimečný trest, může se pak takové osobě uložit ochranná výchova, kterou ukládá příslušný soud.

Podnětem trestné činnosti mládeže bývá v řadě případů konzumace alkoholu či jiné návykové látky. Nejčastější formou trestné činnosti mladistvých je opilství, výtržnictví, vandalismus, násilí proti jedinci nebo skupině, neoprávněné užívání motorového vozidla, toxikomanie, gamblerství a prostituce.[39][26]

2.1 Kriminální vědy

Kriminalitou se zabývají kriminální vědy, jako např. kriminalistika, kriminologie, trestně právní věda a kriminální politika. Kriminální vědy se snaží, aby co nejvíce trestných činů bylo vyřešeno a pachatelé spravedlivě odsouzeni. Novějším trendem je snaha předejít páchání trestných činů. ČR tento trend začal brát vážněji až po roce 1989, kdy došlo ke zvýšení kriminality. V boji s kriminalitou se používají nástroje právní regulace a nástroje empirického zkoumání, ale také vědeckého zkoumání. V současné době se kriminalitou začíná zabývat čím dál tím více vědeckých oborů.[62]

Trestně právní věda

Trestně právní věda vychází z poznatků kriminologických studií, dále také z právně-filozofických a z právně-politických principů. Hledá způsoby spravedlivého trestání a

stanovuje činy, které jsou trestné a jaké donucovací prostředky lze použít v boji s kriminalitou.

Objektem trestního práva je trestní právo procesní a hmotné. Trestní právo procesní řeší především postup orgánů činných v trestním řízení při odhalování a rozhodování trestních věcí a právní korekturu v trestním řádu. Procesní normy upravují zejména ty postupy orgánů činných v trestním řízení, které zasahují do oblasti lidských práv a svobod. Tím garantují občanům, že nedojde k zneužití mocenských práv státními orgány, využívá se zde zásada, že státní orgány mohou zasahovat do občanských práv a svobod jen na základě a v mezích zákona. Trestní právo procesní stanovuje hranice, v nichž se orgány činné v trestním řízení mohou pohybovat.

Trestní právo hmotné má své hmotné zákonné vyjádření v trestním zákoně. V obecné části trestního zákona se stanovuje, co je trestný čin., jaké jsou jeho zákonné náležitosti s použitím zásady odpovědnosti za zavinění. Dále trestní právo hmotné ve své obecné části vymezuje okruh trestů a ochranných opatření, které mohou být pachateli trestného činu uloženy. Ve zvláštní části pak definuje všechny typy trestných činů a u každého trestný čin pak formuluje konkrétní skutkovou podstatu a uvádí u nich tresty za jejich spáchání.[62]

Kriminální politika

U kriminální politiky není jednoznačně určeno, zda je součástí trestněprávní vědy nebo jestli se jedná o samostatnou vědní disciplínu. Je nutné brát v potaz rozdíl mezi naukou o kriminální politice a praktickou kriminální politikou. Kriminální politika je součástí celkové politiky a zabývá se kriminalitou jako politickou otázkou. Kriminální politika získává své poznatky o kriminalitě hlavně z kriminologických studií. Jako součást obecné politiky dodržuje její principy a uznává dané právně-politické zásady např. princip právního státu.

Kriminální politika v širším slova smyslu je orientována na soustavu sociální kontroly kriminality v celé její šíři. Zahrnuje širokou sféru sociální politiky a také trestní politiku. Řeší řadu problémů, např. menšiny, nezaměstnanost, návykové látky, závislosti atd.

Kriminální politika v užším slova smyslu se zabývá vyhodnocováním účinnosti trestního systému a jeho zlepšením prostřednictvím trestně-právních norem. Jedná se tedy o trestní politiku, která se vztahuje jak na legislativu, tak i na působnost právních norem. Zahrnuje všechny aktivity orgánů činných v trestním řízení. Jejím ústředním bodem je působit na trestní legislativu, vypracovávat rady a návody umožňující ideálně upravovat sankční systém, trestní řízení, výkon trestů a ochranná opatření.[62]

Kriminologie

Kriminologie je věda o kriminalitě neboli zločinnosti. Zkoumá jak pachatele, tak i oběti a zabývá se také kontrolou zločinnosti. Slovo kriminologie je složeno z latinského slova „crimen“ (zločin) a „logos“ (věda). Jedná se o společensko-vědní obor, jehož obsahem je jedinec (pachatel a oběť), tak i sociální skupiny co tvoří společnost jako celek. Jedná se o empirickou vědní disciplínu. Cílem kriminologie je získávat objektivní znalosti o kvintesenci kriminality, jejích příčinách a možnostech prevence.

Kriminologie je víceoborovou vědní disciplínou, která využívá poznatků z různých vědeckých oborů. S kriminologií úzce souvisí kriminalistika, penologie, psychologie, sociologie, viktimologie, pedagogika, přírodní vědy, trestní právo atd.

Konkrétní funkce kriminologie jsou prognostická, metodická, analytická a informační. Prognostická funkce se snaží předvídat možný vývoj kriminality a napomáhá při tvoření personálních politik veřejných složek (policistů, soudců a probačních pracovníků). Metodická funkce je poradenskou funkcí. Kriminologické znalosti o kriminalitě slouží jako základ zákonodárcům při vytváření trestních norem. Reformy evropského trestního práva za posledních deset let jsou odrazem získaných znalostí z kriminologických zkoumání. Analytická a informační funkce napomáhá orgánům sociální kontroly kriminality s výběrem vhodných preventivních opatření.[62][16][3]

Kriminalistika

Kriminalistika začala vznikat koncem 19. století jako reakce na průmyslovou revoluci. Čerpala ze dvou základních zdrojů, a to z poznatků policejní a justiční praxe, dále z poznatků technických a přírodních věd. Na začátku svého vzniku nebyla kriminalistika brána jako vědní obor, ale spíše jako návod k zefektivnění pracovní činnosti soudců a především policistů v boji s kriminalitou.

Od počátku vzniku si kriminalistika kladla za úkol přispět k boji s kriminalitou tím, že přinese orgánům činným v trestním řízení účinné kognitivní nástroje, které umožní odkrýt trestný čin a usvědčit pachatele trestného činu. Kriminalistika ovlivňuje metody policejních orgánů a přináší do jejich činnosti element vědeckého poznání.

Kriminalistika se zaměřuje na vysvětlování zákonitostí původu, shromažďování a využití stop. Vypracovává postupy při odhalování, vyšetřování a prevenci trestné činnosti. Podstatné je preventivní hledisko kriminalistiky, které se projevuje v původních znalostech o úkazech signalizujících vznik zločinnosti. Úkolem preventivní činnosti by mělo být omezení

zločinnosti odhalováním osob, které chtějí spáchat trestný čin, ztěžování kriminality blíže neurčené skupině lidí a získávání znalostí o kriminogenních okolnostech, které napomáhají nebo ulehčují páčání trestné činnosti.[62][16]

2.2 Techniky a metody kriminologického výzkumu

2.2.1 Techniky výzkumu

Techniky výzkumu můžeme dělit na pozorování, řízený rozhovor, experiment, analýzu a studium dokumentů, dotazník, sociometrii, sebeposuzující škály, expertízy.[62][3][16]

Řízený rozhovor

Při řízeném rozhovoru pokládá tazatel otázky respondentovi podle předem stanoveného záznamového archu, do něhož se zapisují odpovědi. Poslední dobou se řízený rozhovor odehrává spíše telefonicky. Výhodou telefonického rozhovoru je úspora času a financí. Odpovědi jsou známy okamžitě a v zápětí je možné je použít pro další zpracování. Odpadá tak cestování za respondenty a zasílání získaných odpovědí. U kriminologického výzkumu však nastává problém, že zjišťované skutečnosti není příliš vhodné sdělovat po telefonu. Řízený rozhovor je tedy využíván především u výzkumu veřejného mínění v otázkách souvisejících s kriminalitou.[62][3][16]

Pozorování

Pozorování nám umožňuje okamžité systematické monitorování vlastností určitého jevu. Musí však tato vlastnost být přímo dostupná smyslovému vnímání. Pozorování může být zúčastněné – kdy pozorovatel je i členem pozorované skupiny, nezúčastněné – kdy pozorovatel zachovává od sledované skupiny odstup, skryté – kdy pozorovatel sleduje objekt bez jeho vědomí, zjevné – kdy sledované osoby vědí, že jsou sledovány, bez záznamu – kdy si pozorovatel nedělá záznam o pozorování, se záznamem – kdy si pozorovatel dělá zápis o pozorování. Pozorování v kriminologii je běžné a pozorováním lze zajistit kriminogenní situace. Je možné pozorovat případné pachatele trestného činu nebo oběti trestných činů.[62][3][16]

Experiment

Při experimentu navazujeme řízenou situaci tak, že sledujeme záměrné změny charakteristik a pozorujeme, jak se změny projeví. Rozeznáváme laboratorní a přirozený experiment. Laboratorní experiment probíhá v laboratořích, kde jsme vytvořili umělé prostředí, bez vnějších rušivých vlivů. Přirozený experiment je přechodem mezi pozorováním

a experimentem. Tento experiment se provádí mimo laboratoře, např. na pracovišti, ulici, obchodním domě, parku atd. Výhodou experimentu je, že nám umožní získat nezvratné důkazy. Nevýhodou v kriminologii je, že nemůžeme ovlivnit, aby se do experimentu nedostaly jiné faktory např. postoje člověka, osobní vlastnosti apod.[62][3][16]

Analýza a studie dokumentů

Výhodou této metody může být, že většinou do analýzy spisů nepotřebujeme zapojit více lidí a zvládne to jeden výzkumník. Tím pádem nedochází ke zkreslení informací. Nevýhodou je, že ne všechny dokumenty jsou centrálně archivovány. Převážná část spisů byla zpracována pro jiné účely než ty výzkumné, proto je tu řada omezení související se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Pro výzkum lze využít oficiální dokumenty a spisy, které se týkají daného problému. Do oficiálních dokumentů patří mezinárodní smlouvy, směrnice úmluvy, charty apod., dále Organizace spojených národů, Rada Evropy, Evropská unie. Využívají se i příslušné vládní a resortní dokumenty. Kromě oficiálních spisů se v kriminologii využívají znalecké posudky, rozsudky, soudní a vyšetřovací spisy, obžaloby atd. [62][3][16]

Dotazník a anketa

Dotazníkem lze získat názory, postoje a informovanost určité skupiny lidí o daných problémech. Dotazník mohou vyplňovat jak oběti, tak i pachatelé. Na rozdíl od řízeného rozhovoru respondent dotazník vyplňuje sám. V kriminologii se dotazníky využívají při zkoumání názorů soudců, policistů, státních zástupců a pracovníků státní správy a samosprávy. Dále se může dotazník použít ve skupině shromážděných osob, v případě, kdy provádíme výzkum kriminality nebo sociálně-patologických jevů, kde by byl výskyt tazatele rušivým elementem.

Anketa je modifikací dotazníku. Může být provedena v písemné formě, ale i v ústní podobě. Skládá se jen z mála otázek. Umožňuje rychle zjištění názorů a postojů k danému problému. Anketa je převážně využívána prostředky masové komunikace. [62][3][16]

Sociometrie

Sociometrie nám umožňuje zjistit, jaké je postavení jednotlivců uvnitř skupiny. Pomocí sociometrického rozhovoru nebo dotazníku lze zjistit vztahy mezi jednotlivci, tedy jejich přitažlivost nebo odpudivost k dalšímu členu skupiny. Získaný výsledek jak pak znázorněn v sociogramu.[62][3]

Sebeposuzující škály

Jedná se o individuální výpověď prověřované osoby o sobě formou sebehodnocení nebo sebeposouzení. Respondenti zůstávají v anonymitě. Je zde snaha o ujistění, zda se respondent dopustil trestného jednání, bez ohledu na to, zda byl tento trestný čin registrován policií nebo ne. Spolehlivost výsledků je ovlivněna mírou anonymity, které je respondentu zaručena.[62][3]

2.2.2 Metody

V kriminologii se využívá řada metod, jedná se o prognostickou, typologickou, topografickou, monografickou a historickou.[16][3][62]

Prognostická metoda

Prognostická metoda se zakládá na odhadnutí pravděpodobného dalšího vývoje zkoumaného jevu. Prognóza musí být co nejkomplexnější. U prognózy musíme brát v potaz nejen lokální problémy, ale i celostátní nebo celosvětové trendy ve vývoji kriminality. V kriminologickém prognózování se provádí řada technik, jako:

- extrapolace – jedná se o analýzu časových řad,
- expertizní – vychází ze znalostí odborníků,
- predikce – jedná se o odhad budoucího chování pachatelů. Predikce mohou být:
  - intuitivní individuální – v praxi se tato predikce využívá nejvíce, provádějí ji nekvalifikovaní posuzovatelé,
  - klinická individuální – je prováděna profesionály na posouzení
  - statistická individuální – v praxi není tak často využívaná, je vytvářena ze skupinových společenských znaků.[62][3][16]

Typologická metoda

Má za cíl vytvořit abstraktní teoretické modely, které zobecňují typické rysy v chování jednotlivců nebo skupin v daných případech. Snaží se ve zjednodušené podobě vystihnout skutečnost. V implikaci toho jsou tyto skutečnosti pouze přibližné a schématické. Díky této metodě lze vytvořit typologii obětí či pachatelů nebo následně i typologii kriminálního chování. Typologická metoda se zabývá nejen jednotlivými typy obětí a pachatelů, ale zkoumá i vztahy mezi nimi.[62][3][16]

Topografická metoda

Topografická metoda se zabývá určitým druhem zločinnosti na určitém území v daném čase. Na základě této metody lze určit kriminogenní zóny a vypracovat tak kriminální mapu určitého území. Tuto metodu například v praxi využívá webová stránka mapakriminality.cz. Znalost kriminogenních zón je důležitá pro stanovení prevenční politiky na daném území. [62][3]

Monografická metoda

Základním prvkem této metody je perfektní znalost jednoho konkrétního případu. Cílem je najít významné znaky v chování a vlastnostech jednotlivce nebo skupin. Podle toho, zda se jedná o skupinu či jednotlivce pak můžeme rozlišit, zda se jedná o individuální nebo skupinovou případovou studii. Individuální případová studie se zaměřuje na komplexní vývoj zkoumané osoby. Zaobírá se jak minulostí, přítomností tak i budoucností. Skupinová případová studie se zaměřuje na konkrétní skupinu pachatelů. To znamená, že lze zkoumat skupinu pachatelů např. podle trestné činnosti nebo podle skupiny oběti či psychologického nálezu. [62][3][16]

Historická metoda

Historickou metodou rozebíráme minulost zkoumaného objektu. Tématem analýzy mohou být faktory, které vedly k celospolečenským změnám nebo změnám v rámci určitého teritoria nebo může být zaměřena na určité skupiny či jednotlivce. Cílem této metody je stanovit důležité události, které způsobily změny a pokusit se zjistit původ těchto změn. Historická metoda také přispívá k pochopení současného stavu kriminality a je také nezbytnou součástí při tvoření prognóz. [62][3][16]

3 HOSPODÁŘSKÁ KRIMINALITA

V prvotní fázi není hospodářská kriminalita spojena s fyzickým násilím. Avšak v další fázi může být propojena s organizovaným zločinem, který může skončit násilnou trestnou činností. Počet trestných činů, spojených s hospodářskou kriminalitou narůstá společně s kvalitou provedení.

V literatuře můžeme najít čtyři základní pojmy související s hospodářskou kriminalitou, které se často zaměňují. Jsou to hospodářská kriminalita, hospodářská trestná činnost, ekonomická kriminalita a finanční kriminalita.

Co se týče hospodářské trestné činnosti, tak tento pojem je výrazně užší než hospodářská kriminalita. Hospodářská kriminalita zahrnuje veškerou hospodářskou trestnou činnost, ale obráceně tento vztah neplatí. Hospodářská trestná činnost zahrnuje trestné činy, které jsou uvedeny v trestním zákoníku, konkrétně v druhé části v Hlavě 6.

Hospodářskou kriminalitu můžeme definovat jako kriminalitu, která je zaměřena proti hospodářskému řádu a jeho provozu, při které dohází ke zneužívání hospodářských nástrojů. Hospodářská kriminalita je veškerý souhrn trestné činnosti pachatelů v hospodářském životě společnosti. Dále do hospodářské kriminality spadají veškeré trestné činy uvedené v Hlavě šesté v zvláštní části zákona č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník, ale i trestné činy uvedené v Hlavě páté a desáté téhož zákona.[4][5]

Ekonomická kriminalita je hojně nazývána jako kriminalita tzv. „bílých límečků“. S ohledem na formulaci definice je patrné, že se zde využívá stejné hodnotící kritérium jako u hospodářské kriminality tedy hledisko kriminologické, proto lze tyto termíny považovat za synonyma.

V situaci, kdy bychom chtěli definovat i ekonomickou kriminalitu jinak než hospodářskou kriminalitu, lze na ni pohlížet jako na protiprávní jednání s ekonomickými prvky, kterými bylo dosaženo majetkového či finančního prospěchu na úkor konkrétního ekonomického subjektu. Ekonomický subjekt může být fyzická osoba, obchodní společnost nebo stát. Dále musí ekonomická kriminalita splňovat skutkovou podstatu některého z trestných činů nebo skupin trestných činů. Tato definice nám potvrzuje, že hospodářská kriminalita a ekonomická kriminalita jsou synonyma a označují prakticky stejnou protiprávní skutečnost. Největší rozdíl můžeme najít v tom, že pojem ekonomická kriminalita je využíván zejména v zahraničí, zatímco termín hospodářská kriminalita je využívána v ČR.

Finanční kriminalita je jeden z nejvýznamnějších okruhů hospodářské kriminality. Je podmnožinou ekonomické kriminality, od které se odlišuje rozdílným předmětem útoku, respektive jinou charakteristikou obětí. Definici finanční kriminality můžeme formulovat jako trestnou činnost směřující proti fungování bankovního systému, finančních institucí a kapitálového trhu, zejména pak bank, pojišťoven, burz, investičních společností a fondů, penzijních fondů a v posledních letech můžeme sledovat i trestnou činnost směřující na fondy EU.[4][5][13][55]

3.1 Způsoby a formy páchaní hospodářské kriminality

3.1.1 Vnější útoky na majetek

Společnost jako celek, není odolná proti riziku vzniku útoku formou trestné činnosti. Pachatelé útoky směřují na firmy a jednotlivce, kteří disponují s objemnými finančními zdroji nebo rozsáhlým majetkem. Finanční organizace se tak dostávají do předmětu zájmu většího počtu pachatelů.[55][4][5]

Nigerijské dopisy

Kontakt je uskutečněn pomocí dopisu z Nigérie. V dopise se od adresáta žádá spolupráce a pomoc. Požaduje se poskytnutí vlastního bankovního účtu k realizaci převodu peněz z Nigérie. Za pomoc je adresátu nabídnuta finanční kompenzace nebo podíl. Nigerijské dopisy existují v různých podobách, může se jednat o listovní dopisy, emaily nebo zprávy na sociálních sítích.

Účelem dopisů je snaha od adresátů získat peníze a případné vytunelování účtu. Nigerijské dopisy směřují na důvěřivce, kteří se nechají snadno oklamat. V poslední době podvodníci využívají sociální sítě, kde se snaží proniknout na účty uživatelů, ze kterých následně rozešlou všem kontaktům na daném účtu prosbu o pomoc. Je patrné, že ne každý na takovou zprávu bude reagovat, ale podvodníkům stačí, aby aspoň jeden uživatel chtěl pomoc posláním peněz ze svého účtu, ze kterého budou následně odčerpány finanční prostředky.[13][5][4]

Bankovní karty

S trestnou činností, která je spojená s bankovními kartami se může setkat, kdokoliv kdo využívá platební kartu k fyzické platbě. Trestné činy mohou nastat při výběru z bankomatů, dále dochází ke zkopírování karet a sledování PIN kódu minikamerou nebo je využívána falešná klávesnice.

Skimming je trestná činnost spojená se zkopírováním karet. Ke zkopírování karet může dojít při platbě v hotelích, v restauracích nebo v obchodě. Ke zkopírování karet se v současnosti využívá 3D tiskárna. V roce 2013 PČR odhalila 184 případů skimmingu.[13][55][38][6]

Pyramidové hry a Ponzioho schéma

Princip pyramidových her či podvodů, založených na Ponzioho schématu neboli letadlu zůstává téměř neměnný. Toto podvodné schéma je dlouhodobě neudržitelné. Výsledek je závislý na počtu nových členů, které se do systému podaří získat. Každý nový člen je povinen zaplatit vstupní poplatek a za to získává právo inkasovat část poplatku od dalších členů, které sám získá.

V případě Ponzioho schématu jsou noví členové získáváni vidinou vysokého výnosu ze svých vkladů. Vklady však nejsou nějak zhodnoceny, slouží pouze k výplatě investorům, kteří investovali dříve. Problém spočívá v množství nových účastníků, kteří musí přistoupit do schématu, aby bylo možné vyplatit investory, kteří přistoupili dřív. Množství těchto účastníků ve schématu roste exponenciálně. Netrvá to tak dlouho a za chvíli vzroste počet účastníku k uspokojení všech pater schématu natolik, že převýší počet občanů dané země.

Stejný problém řeší i pyramidové hry. Pyramidové hry se liší od Ponzioho schématu tím, že počítají s aktivitou svých účastníků. Ti za vstupní poplatek získají možnost shánět další členy do pyramidové struktury. Ze získaných vkladů dostávají odměnu. Jediným zdrojem příjmů jsou vklady nových investorů. Množství členů pyramidových her roste také exponenciálně. Než se však pyramida sesype, získají nejvyšší patra pyramidy velké množství peněz.

Nemůžeme tvrdit, že Ponzioho schéma je synonymem pro pyramidové hry. Ve skutečnosti je Ponzioho schéma pouze jedna z variant pyramidových her. U Ponzioho schématu hledá nové členy sám provozovatel fondu, ale u pyramidových her se o to starají samotní členové. [21][4][5]

Úvěrové podvody

Pachatel při komunikaci s bankou nebo nebankovním subjektem, kterým může být úvěrové družstvo či stavební spořitelna, uvede nepravdivé nebo zkreslené informace, které souvisí s návratností poskytnutého úvěru nebo ceny zastavené věci. Tím, že pachatel dané informace zamlčí nebo zkreslí, dosáhne poskytnutí úvěru. Informace, které jsou zkreslovány či zamlčovány jsou předluženost subjektu nebo nadhodnocení ceny majetku, který má sloužit jako zajišťovací institut. Proto banky a nebankovní organizace při poskytnutí úvěru využívají

své vlastní znalecké posudky. Využití vlastních znaleckých posudků snižuje riziko úvěrového podvodu.[4][5][13]

Pojistné podvody

Pachatel při jednání s pojišťovací institucí uvádí nepravdivé či zkreslené informace nebo úmyslně přivodí pojistnou událost. Při pojistných podvodech pachatel nejčastěji způsobuje pojistnou událost. Pachatel úmyslně poškozuje pojištěné věci, finguje dopravní nehody nebo si nechá dopravní prostředek ukrást.

Nejčastějším případem v praxi je fingování dopravních nehod. Nahlášená nehoda se buď vůbec nestala, nebo pachatelé zakoupí nabouraný automobil, který byl určen k rozebrání. Následně jsou na tento automobil namontovány registrační značky z jiného pojištěného automobilu. Při fingování dopravních nehod mohou být využíváni příslušníci PČR, kteří vystaví a zaevidují záznam o dopravní nehodě, který je pak využit při uplatnění nároku na plnění z pojistné smlouvy. Podobný postup, jen s drobnými modifikacemi, se uplatňuje i při krádežích automobilů.[13][55][27]

3.1.2 Vnitřní útoky na majetek

Vnitřní útoky na majetek způsobují obchodním společnostem a podnikatelům vysoké škody v důsledku toho, že útoky jsou po delší časové období neodhaleny. To znamená, že u vnitřního útoku je vysoká latentnost, nízká objasněnost a nahodilé odhalování. Finanční prostředky z organizací jsou odčerpávány v malých částkách a pro běžnou kontrolu se jeví jako legální, protože vnitřní útoky jsou zakrývány legálními postupy, případně paděláním či ničením záznamů nebo vykázaním ztráty. Pachatel, který se dopouští vnitřních útoků, využívá dobrou znalost firemních podmínek. Jsou nebezpečné zejména pro malé a střední podniky, které si nemohou dovolit vynakládat další náklady na bezpečnostní opatření.

Vnitřní útoky mohou nastat v organizacích, kde je nesoulad práv a povinností. To znamená, že při vysokých právech jsou zanedbávány povinnosti, nebo nejsou vůbec určeny. Další problémem je dělba práv a povinností, kdy práva a povinnosti nejsou rozčleněny mezi manažery či zaměstnance a jsou rozsáhlé a nekontrolovatelné. Dále nejsou upraveny procesy v přerozdělování pravomocí a není prováděna následná kontrola jejich dodržování. Dochází také k porušování norem řídicích postupů. [13][5][4]

Tunelování

Tunelování firem má různé definice. Obecně však můžeme říct, že tunelování se snaží různými způsoby snižovat cenu firmy a aktiva podniku jsou převáděna na jiné subjekty. Existují různé způsoby tunelování, rozlišujeme čtyři základní:

- nájezdnictví je založeno na tom, že valná hromada, kterou ovládají nájezdníci u titulu hlasovací majority, rozhoduje o transakcích s majetkem podniku, konkrétně o prodeji a nákupu akcií,
- odčerpávání spočívá v založení společnosti s ručením omezením nebo malé akciové společnosti. Management mateřského podniku pak začne od těchto podniků odkupovat majetek za cenu, která není obvyklá,
- provozní činnost je jednodušší formou, ale také méně napadnutelnou. Jedná se o obchodování se zbožím firmy, kde má manažer významné postavení. Například ředitel podniku uzavře vzájemně výhodný obchod se subdodavatelem, s dodavatelem, ale třeba i s odběratelem. Ti mu za to vyplácejí určitou provizi, která má charakter oficiální provize, a proto neprochází účetnictvím. Jedná se o provizi, kterou uhradí fakticky výrobní jednotky.,
- snižování ceny podniku je poměrně častým jevem, který se děje před privatizací. Hospodářská situace se záměrně zamlžuje nebo i zhoršuje. Aktiva se zatajují a pasiva nafukují, podpisy významných kontraktů se oddalují a cena firmy tak klesá.[13][5]

Kriminalita související s duševním vlastnictvím

Porušování průmyslových práv je složeno z výroby zboží, chráněného průmyslovým vzorem či patentem. Může se jednat např. o výrobu napodobenin, uvádění nelegálního produktu do oběhu nebo neoprávněné označení ochrannou známkou.

Může se jednat také o porušování autorských práv. Zejména se jedná o nelegální produkci rozmnoženin autorského díla nebo jeho neoprávněného šíření a užívání, které je v rozporu s licencí. Jedná se i o neoprávněné překlady a úpravy díla.[4][5][55]

Nečestnost na pracovišti

Ani sebelepší organizační zabezpečení nemůže zcela vyloučit riziko poškozování firmy z vlastních řad. Do nečestnosti na pracovišti můžeme zahrnout přílišnou ambicióznost a zaměření na vlastní kariéru. Patří sem také degradace společenských hodnot, rozpory na pracovišti, nespokojenost a pocit bezpráví. Dále velké rozdělování odpovědnosti bez účinné

kontroly, klesající příjem a zvyšování se zadluženosti. Všechny výše uvedené problémy mohou vést k vnitřním útokům na majetek podniku.[55][13][4]

3.2 Legalizace výnosů z trestné činnosti

Legalizace výnosů z trestné činnosti neboli praní špinavých peněz, můžeme definovat jako postup při zastírání původu nezákonně nabytých finančních prostředků a jejich následné uvádění zpět do oběhu. Praní špinavých peněz spočívá zejména v přeměně nebo převodu aktiv s vědomím, že pocházejí z trestné činnosti. Účelem legalizace je utajení původu nelegálně získaných aktiv nebo napomáhání osobě, která se účastní praní špinavých peněz, aby se vyhnula právním následkům svého jednání.

Dále se budeme zabývat procesem legalizace výnosů z trestné činnosti. Legalizace výnosů z trestné činnosti je slabým článkem organizovaného zločinu, protože je daleko jednodušší získat peníze, než je pak následně legalizovat. Proto je boj s praním špinavých peněz považován za podstatný v boji s organizovaným zločinem.

Proces praní špinavých peněz má tři základní etapy. První etapa je namáčení, následuje mydlení a poslední etapa je ždímání.[57][6]

Namáčení

Při namáčení se jedná o vklad hotovosti na účty. Protože zacházení s větším objemem hotovosti je obtížné, snaží se pachatelé získanou hotovost převést na své účty. Zpravidla k tomu dochází v regionu, kde byly prostředky získány. Většinou je hotovost rozdělena na více transakcí a vložena na různé účty. Zabránit tomu mají softwarové systémy a proškolení zaměstnanci bank. Bankovní instituce zkoumají tyto znaky v boji s legalizací výnosů z trestné činnosti. Jedná se o více vkladů na svůj či cizí účet těsně pod hranicí povoleného limitu nebo vklady více osob na jeden účet. Dalšími znaky jsou více vkladů během jednoho dne či ukládání hotovosti, která není dopředu spočítána. Dále může vkladatele doprovázet další osoba nebo se vkladatel může chovat nervózně.

Vklady přes banky jsou stále složitější, proto se pachatelé, kteří chtějí legalizovat nelegálně získané finanční prostředky, zaměřují na jiné instituce např. realitní kanceláře či sázkové kanceláře. U sázkových kanceláří to může v praxi vypadat tak, že peníze vloží do hry na dvě protichůdné možnosti například v ruletě černá a červená a výhra je pak vložena na účet.[57][6]

Mydlení

Tato etapa nastává v okamžiku, kdy se peníze vloží na účet. Účelem této fáze je zastření původu peněz. Obvykle dochází k sérii převodů mezi různými bankami v různých částech světa. Jedná se o směnu těchto peněz na cenné papíry, konverzi mezi různými měnami, výměnu za hotovost a zase zpět, nákup a následný prodej drahých předmětů a podobně.

Praní špinavých peněz se často věnují specializované organizace, které si za své služby účtují 25 – 60 % z původní částky. K praní peněz se využívají odborníci z oblasti cenných papírů nebo realit, kteří svou činností dodávají zdání legálnosti. Jsou zakládány společnosti, které se nevěnují své původní činnosti nebo jejich obrat je výrazně nižší než ten, který uvádějí. Jedná se např. o restaurace, večerky, účetnictví nebo se může jednat i o realitní činnost. Těmto firmám se říká „prádelny“ nebo „shell“, neboli skořápka. Pro firmy je daleko snazší zdůvodnit bance, či jiné finanční instituci vyšší nebo nepravidelné pohyby na účtech, než pro fyzickou osobu.

Mezi způsoby mlžení a zakrývání původu peněz se využívají krycí firmy, které mají sídlo v zahraničních zemích, kde je vysoká míra bankovního tajemství. V takových případech banky mohou požadovat další doklady, například zápis z valné hromady nebo prohlášení klienta. Problém je, že ne vždy je tento postup dodržován a banka není schopna ověřit pravdivost takovýchto listin.

Dalším způsobem, jak lze zakrýt původ peněz, je využití prostředníků, kteří si za provizi nechají protéct peníze přes svůj účet. Tato osoba si většinou ponechá 7 až 10 % z došlé částky a zbytek převede na jiné účty v zahraničí, nebo peníze vybere a přepošle je službou typu Westertn Union. [6][57]

Ždímání

Jedná se o konečnou etapu v procesu praní špinavých peněz. Vyprané peníze, které prošly předchozími etapami a podařilo se tak zakrýt jejich původ se vracejí zcela legalizované a často i jako zdanitelný příjem k původnímu majiteli. Tyto legalizované prostředky z trestné činnosti se využívají pro svou osobní spotřebu a také k investicím do firem a nemovitostí. [57][6]

3.3 Korupce

V zemích na západ od nás se do korupce zahrnuje nejen úplatkářství, ale i vydírání ze strany politiků či úředníků, zneužívání moci a postavení k vlastnímu zájmu nebo zájmu blízkých osob, dále zpronevěra veřejných prostředků, braní tzv. provizi z veřejných zakázek a

jevy označované jako klientelismus či nepotismus. Korupce pochází z latinského slova corruptus, to znamená v překladu výsledek nekalého jednání.

V trestním zákoníku nenajdeme termín korupce, ale termín úplatkářství. Úplatkářství určuje trestněprávní postih nekalých praktik nebo jednání. Při těchto jednáních získává jedna strana výhodu oproti druhé straně. Ten, kdo úplatek přijme zneužije svého postavení, a proto mu také hrozí vyšší trest, než pro toho, kdo úplatek nabízí.

V předcházejících letech byl vztah korupce a úplatkářství definován jako vztah dvou filosofických směrů, obecného a specifického, kdy korupce byla brána jako pojem širší a pojem úplatkářství byl chápán jako jeden ze způsobů korupce. Můžeme tedy v obecném slova smyslu tvrdit, že korupce je jednání, kterým působíme na konkrétní osobu různými prostředky, zpravidla se může jednat buď o násilné, nebo nenásilné jednání. Jednání má za cíl ovlivnit osobu tak, aby ovlivňovaná osoba jednala proti své morálce nebo proti svým úředním povinnostem. Násilné jednání může být ve formě útisku či vydírání. Při nenásilném jednání hrají hlavní roli peníze.[56][61][14]

3.3.1 Druhy korupce

Peněžitá korupce

Peněžitá nebo také prostá korupce, je spojována s pojmem úplatkářství. Jedná se o nejčastější formu korupce. Vyskytuje se především ve státní správě a u policie, kde si chtějí příslušníci přilepšit. Vyskytuje se při jednání občana s úřední osobou, např. řidič, kterému hrozí pokuta a sebrání bodů, se dohodne s policistou, že pokutu platit nemusí, místo toho si policista za to nechá dát „odměnu“. Peněžitá korupce je definována jako drobná korupce. Její výskyt klesá v politicky stabilních a ekonomicky silných zemích, kde je propracovaný právní systém, morálka obyvatelstva je na vysoké úrovni a státní úředníci jsou dobře zaopatřeni.

K této formě korupce dochází i v soukromém sektoru. Může se jednat o uplácení ředitelů, kteří mají vliv při volbě dodavatelů. Dodavatel, může poskytnout provizi řediteli za to, že bude vybrán. Nepatrnému úplatku se v různých zemích říká jinak, může se hovořit o dárku, odměně, provizi, zdvořilosti atd.[13][9][14]

Byrokratická korupce

Byrokratická korupce spočívá v tom, že se na ní podílí větší množství úředníků odlišného postavení nebo zaměření. V případě, že úředník odmítá korupci, může být přeřazen na jiné pracoviště nebo dokonce propuštěn z organizačních důvodů. Osoba, která korumpuje, získává

výhody ve formě vydávání koncesí a vývozních povolení, při udělování licencí nebo má přístup k veřejným službám a informacím.

K byrokratické korupci můžeme přiřadit i termín administrativní korupce, což znamená ilegální poskytování výhod. Podle světové banky se jedná o postup jednotlivců či firem v soukromém i veřejném v sektoru, který směřuje k ovlivnění zákonů, předpisů a vyhlášek za účelem vlastního prospěchu. K tomu bylo využíváno ilegálního a neprůhledného poskytování výhod veřejným činitelům.[13][9][14]

Politická korupce

Politická korupce může mít peněžitý základ, ale zpravidla je spojena se získáváním výhodnějšího postavení v politickém sektoru. Může být prováděna ve formě darů na politické kampaně z tajných fondů v zahraničních bankách či vkládání peněz na zahraniční konta pro stipendia dětem veřejných činitelů na zahraničních školách, další způsob může být ve formě úplatku za vojenské zakázky, dále se jedná o úplatky od podnikatelů pro politiky za poskytování výhod u veřejných zakázek, kdy úplatky většinou nesměřují k jednotlivým politikům. Další prostředek politické korupce jsou neodůvodněné zahraniční cesty, kde si výši diet stanovují sami politici.

Při politické korupci nejde zpravidla v první řadě o peníze, ale o vztah zájmů mezi politiky a státními úředníky, přičemž se jedná většinou o protislužby a kupčení s politickým vlivem. Může docházet v podstatě k prodeji úřadů a vzniku nových úřadů, aby zde byla možnost získávat nové možnosti pro úplatky. Pokud neexistuje možnost zajištění transparentnosti při financování politických stran, která by mohla zabránit korupci politických stran a politiků, tak je korupce v podstatě nevyhnutelná.[58][6][9][24]

Manažerská korupce

Při manažerské korupci jde o vykonávání podnikatelské činnosti s úředními orgány. V této oblasti se nachází celá řada korupční praxe, od padělání úředních razítek, přes kamuflování dopravy zboží až po úplatky za zrychlení úřední činnosti atd. Problém je, že na výkon úředníků si mohou stěžovat současní nebo budoucí investoři. Tím může klesat prestiž státu a následné zvyšování ekonomického růstu vlivem investic.

S manažerskou korupcí je také spjata obchodní korupce, která je policií považována za velmi častou. Při obchodní korupci dochází k porušování rovnováhy mezi podnikatelskými subjekty. Názorným příkladem je vyzrazení cenových podmínek konkurence při veřejné soutěži.[14] [58][9]

Strategická korupce

Manažerská korupce může přejít až ve strategickou korupci, která se týká vedení celé společnosti. Zde se již jedná o korupci permanentního charakteru, jež může ovlivňovat strategické rozhodování v zemi. Je provozována za pomoci rozsáhlých finančních či mocenských prostředků a má značný dopad na společenskou a ekonomickou stabilitu v zemi. Strategická korupce se zakládá na promyšlené a skryté spolupráci korumpující a korumpované osoby. Tato korupce je vyvolávána tím, že ve státě dochází na základě voleb ke změně politické reprezentace. Ta se snaží za dobu svého vládnutí získat buď přímo finanční prostředky či výhody, nebo alespoň konexe a hmotné zajištění do budoucna.[9][14][55]

Vůdcovská korupce

Jedná se o zvláštní druh korupce, který může vzniknout na základě úspěšného vedení, např. nějaké státní funkce. Po zdarech se může u vedoucí osoby projevit profesionální vůdcovská deformace, kdy princip transparentnosti bude krok za krokem obcházen či zcela potlačován. Nespokojení zaměstnanci budou zastrašováni a propouštěni z organizace. Vedoucí úřadu se začne chovat jako majitel a bude vyžadovat poslušnost, podřízené si bude vybírat sám a odměny budou udělovány bez ohledu na kvalitu a výkon provedené práce. Osobní vztahy začínají pronikat do rozhodování, to se může projevit například tím, že vedoucí jmenuje určitou osobu do funkce a tím jí zajistí kariéru, ale na oplátku bude očekávat její podporu. [13][9][14]

Mezinárodní korupce

Korupce nezná hranice, proto může docházet i k uplácení zahraničních úředníků. Většina zemí dokáže trestat vlastní úředníky za korupci, dokonce i tehdy, kdy se korupční jednání odehrálo v cizině.

Stát se nedostává přímo do situací, že by byl korumpován nebo korumpoval jiný stát. Někdy je však ke korupci blízko. Jedná se např. o hospodářskou, finanční či vojenskou pomoc, která může mít vliv na chování obdarovaného v mezinárodních organizacích. Chování obdarovaného státu se může projevit při hlasování právě v mezinárodních organizacích. [13][9][14]

Korupce v policii

Ke korupci může docházet i v řadách policie, zejména pak v útvech dopravní, cizinecké nebo pohraniční policie. Tyto útvary přicházejí nejčastěji do styku s veřejností. Právě tyto útvary tak mají největší možnosti přijít do styku s korupcí při nekontrolovaném rozhodování.

Může tak dojít k absurdní situaci, že policista, který řeší situace spojené s korupcí, má možnost povahou policejní práce ji také šířit. Policejní korupci můžeme definovat jako ilegální aktivitu policistů za účelem vlastního zisku ve formě odměn, služeb či plateb za službu, kterou má policista vykonávat na základě policejní přísahy. Jedná se o závažné zneužití moci policejním příslušníkem, která může zdiskreditovat policejní útvar jako celek.

Příčiny policejní korupce mohou být institucionální nebo sociální. Institucionální příčiny lze vidět především v absenci motivačních faktorů a nadměrné byrokracii. Sociální příčiny můžeme najít v poruchách oficiálního normativního systému. Jedná se buď o systém, který je chaotický a vnitřně rozporný, a tedy neumožňuje přehlednou orientaci při výkonu služby nebo se také může jednat o deficitní systém. Deficitní systém je neúplný, proto v něm mohou vzniknout mezery, kterými se do policejní práce mohou dostávat korupční normy, anebo dochází k tomu, že korupce policistů zůstává nepotrestána a naopak poctivé chování policistů není odměňováno.[6][13][14]

Korupce v mediích a sportu

Korupce v mediích je poměrně nový jev, který je velmi nebezpečný pro společnost. Jde o využívání zpráv v politické nebo hospodářské oblasti k osobním účelům. Může mít i formu vydírání v podobě, že by se uveřejnila či neuveřejnila informace důležitého významu pro stát.

Informace jsou v dnešní době výnosným obchodním artiklem. Veřejnoprávní média v ČR mají vysokou míru důvěry. Proto je důležité, aby spolupracovala při postihování korupce.

Korupce ve sportu se v poslední době rozšířila do všech lukrativních sportů, např. fotbalu, hokeje či tenisu, jedná se i o korupci při dopingových aférách nebo při určení pořadatelské země při pořádání sportovních akcí, jako jsou olympijské hry nebo mistrovství světa ve fotbale.[13][9][14]

4 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY V BOJI S HOSPODÁŘSKOU

KRIMINALITOU

PČR se snaží všemi dostupnými prostředky předcházet, odhalovat a stíhat hospodářskou trestnou činnost. PČR spolupracuje a je součástí mezinárodních organizací, které bojují s finanční kriminalitou. [34]

Tabulka 1 vyobrazuje počty policistů, kteří se věnují hospodářské kriminalitě od roku 2010. Nejvíce policistů zaměstnává Krajské ředitelství hlavního města Prahy (dále jen KŘP HMP) a Útvar odhalování korupce a finanční kriminality a nejméně policistů pak je v krajských ředitelstvích Karlovarského kraje a kraje Vysočina. KŘP HMP a Útvar odhalování korupce a finanční kriminality (dále je ÚOKFK) zajišťuje i nejvíce výnosů z trestné činnosti jak jsme mohli vidět v grafu č. 10. To je také jeden z důvodů, proč je počet policistů na těchto útvarech o tolik vyšší, než u ostatních útvarů.

Tabulka 1: Počet policistů zabývajících se hospodářskou kriminalitou v letech 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ÚOKFK	412	386	385	345	350	353
Plzeňský kraj	81	74	72	107	107	109
Ústecký kraj	182	183	178	178	178	178
Královehradecký kraj	138	131	132	135	135	138
Zlínský kraj	82	81	81	86	86	87
Jihomoravský kraj	215	195	177	192	190	187
Jihočeský kraj	143	148	142	144	143	146
Pardubický kraj	102	94	97	98	98	97
Moravskoslezský kraj	201	203	203	206	210	217
Liberecký kraj	86	88	78	83	84	88
Kraj Vysočina	52	52	56	60	60	66
Olomoucký kraj	105	111	111	113	113	114
Středočeský kraj	257	231	217	216	219	222
Karlovarský kraj	74	73	74	75	76	74
Hl. m. Praha	378	385	378	369	388	398
Celkem	2508	2435	2381	2407	2437	2474

Zdroj: vlastní zpracování na základě [15]

4.1 Daňová kobra

Daňová kobra byla oficiálně uvedena do provozu 15. června 2014. 13. června 2014 podepsali generální ředitel Generálního ředitelství cel brig. gen. Pavel Novotný, zástupce generálního ředitele Generálního finančního ředitelství Jiří Žežulka a policejní prezident plk. Tomáš Tuhý Prováděcí protokol o koordinační dohodě, spolupráci a výměně informací. Protokol specifikuje pravidla mezi zúčastněnými složkami.

V rámci PČR je do týmu daňové kobry zapojen ÚOKFK. Jedná se o vyčleněnou skupinu policistů, kteří mají rozsáhlé zkušenosti s daňovou trestnou činností. Ve skupině působí analytici postupu v oboru daňové problematiky a specialisté na zajišťování výnosů z trestné činnosti.

Celní správa do týmu přispívá specialisty z Útvaru pátrání a analýzy a dále také i správcem daně a jednotkami mobilního dohledu. Jejich nasazení je velmi flexibilní dle povahy zkoumané kauzy a potřeby sdílených informací u možných daňových úniků a s cílem zabránit daňovým únikům už na počátku.

Finanční správa se zapojuje do činnosti zejména v týmu, se členy zabývajícími se řízením rizik při správě daní. Specialisté z finanční správy spolupracují s ostatními členy skupiny a podílí se na potlačování daňových úniků.

Daňová kobra není institucí, proto nemá vlastní budovy, zaměstnance a nemá ani korespondenční adresu. Jedná se tedy o efektivní metodu práce, která je uskutečňována v rámci existujících organizací a právních předpisů. Jedná se o společný tým Generálního finančního ředitelství, Generálního ředitelství cel a Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality. Daňová kobra se zabývá odhalováním a potíráním vybraných daňových úniků. Členové si v rámci zákona operativně vyměňují informace. Díky této výměně informací může daňová kobra rychleji odhalovat daňové úniky a zefektivnit odhalování trestných činů.

Hlavním cílem a důvodem vzniku daňové kobry je zajištění spolehlivého výběru daní, postih pachatele a vrácení nezákonně nabytých prostředků do státního rozpočtu. K 2. únoru 2016 se daňové kobře podařilo uchránit hodnotu ve výši 4,1 miliard Kč. Kobra se v současnosti dělí na centrální kobru a regionální kobru. Do centrální kobry spadají instituce ÚOKFK, Generální finanční ředitelství a Generální ředitelství cel a do regionální kobry patří krajská policejní ředitelství, regionální orgány Finanční správy ČR a regionální útvary Celní správy ČR. Regionální kobra vznikla o něco déle než centrální kobra a to 1. ledna 2015.[12][49][8]

V tabulce 2 je vyobrazeno, jak velkou škodu, která vznikla v ČR, se daňové kobře podařilo zajistit. Tabulka znázorňuje škodu, která byla odhalena ještě před svým vznikem, a škodu, která byla zjištěna až po svém vzniku.

Tabulka 2: Škoda odhalená projektem Daňová kobra

Centrální kobra	Zachráněno ještě před vznikem škody	Zajištěno na náhradu již vzniklé škody	Celkem
2014	945 mil. Kč	462 mil. Kč	1407 mil. Kč
2015	713 mil. Kč	1175 mil. Kč	1888 mil. Kč
Regionální kobra			
2015	231 mil. Kč	616 mil. Kč	847 mil. Kč

Zdroj: vlastní zpracování z dat [49]

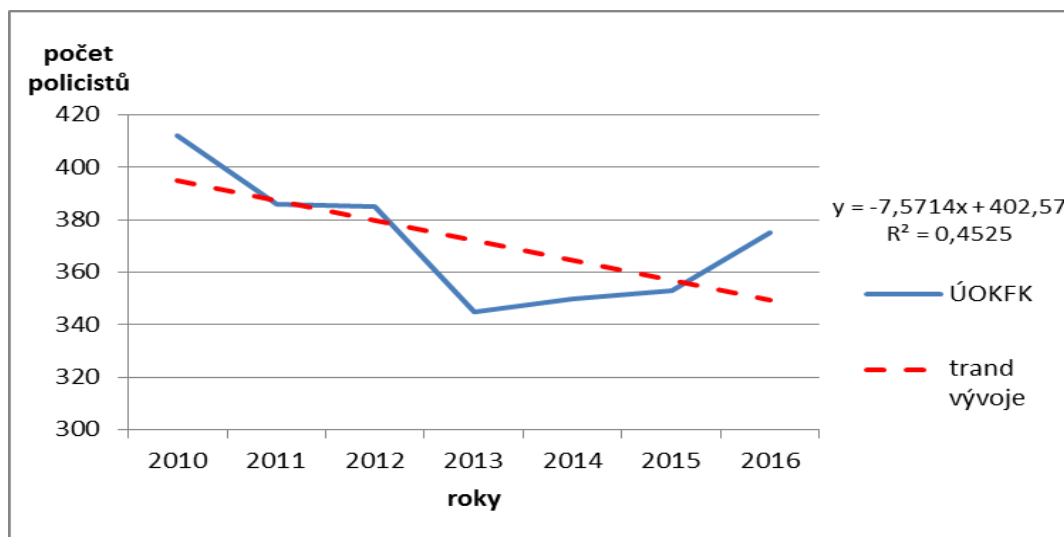
4.2 Útvar odhalování korupce a finanční kriminality

Útvar odhalování korupce a finanční kriminality je útvar s celostátní působností. Vznikl 15. března 2003 nařízením Ministerstva vnitra ČR č. 71/2001. Útvar se zabývá prověřováním a vyšetřováním závažné trestné činnosti spojené s korupcí, hospodářskou a finanční kriminalitou. Nahradil tak dva zrušené orgány Úřad finanční kriminality a ochrany státu a Službu kriminální policie a vyšetřování (dále jen SKPV) a Útvar pro odhalování korupce a závažné hospodářské trestné činnosti.

Důvodem vzniku ÚOKFK bylo vytvoření vysoce odborné, vysoce adaptabilní, mobilní a morálně silné policejní skupiny, která bude zaměřena na boj proti nejzávažnějším podobám korupce, hospodářské a finanční kriminality. Dalšími úkoly jsou zajišťování výnosů z trestné činnosti a majetku pachatelů pro náhradu škod a případný trest propadnutí majetku nebo věci. Spolupracuje se zahraničními policejními skupinami v okruhu společného vyšetřování v rámci mezinárodní pomoci.

Po zrušení Útvaru odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality od 1. ledna 2007 převzal ÚOKFK kompetence zrušeného útvaru. Tím vznikly nové úkoly pro útvar, který byly spojeny s praním špinavých peněz, výnosů z trestné činnosti a daňové kriminality.[42]

Obrázek 5 popisuje vývoj počtu policistů v Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality. Graf ukazuje, že se počet policistů na daném útvaru snižuje, ale jedná se pouze o menší odchylky. PČR si uvědomuje potřebu a důležitost útvaru v boji s korupcí a finanční kriminalitou, proto se zde nějak výrazně neprojevovalo snižování počtu policistů, které jsme mohli vidět v grafu č. 3.

Obrázek 5: Počet policistů na ÚOKFK v letech 2010-2016

4.3 Mezinárodní spolupráce

4.3.1 Síť kontaktů ohledně výnosů z trestné činnosti

Síť kontaktů ohledně výnosů z trestné činnosti (Camden Assets Recovery Inter-Agency Network, dále jen CARIN), vznikla oficiálně v roce 2004 na kongresu v Haagu. Účastnilo se jí 25 zemí EU, EUROPOLU, EUROJUSTU, ale také některé kandidátské země a další organizace.

Kongres měl za cíl vytvořit neformální síť zástupců se záměrem výměny vzájemných zkušeností týkajících se technik a postupů v oblasti zahraniční spolupráce při zajišťování, identifikaci a zabavování výnosů z trestné činnosti. Hlavním úkolem bylo zlepšení mezinárodní spolupráce orgánů činné v trestním řízení, které se zabývají pátráním po výnosech z trestné činnosti, jejich zajištěním a následným zabavením těchto výnosů.

ČR je členem CARIN od roku 2005. CARIN je řízena řídicím výborem, který vypomáhá sekretariátu EUROPOLU. Řídicí výbor každý rok svolává plenární schůzi svých zástupců a pozorovatelů. Schůze je organizována jmenovaným předsedajícím státem.

V roce 2010 pořádala kongres ČR. Na organizaci se podílelo Ministerstvo vnitra ČR a Nejvyšší státní zastupitelství. Konference se zúčastnily nejen státy EU, ale i další státy, např. Jihoafrická republika, Moldavsko, Rusko, Kanada. Dále se konference účastnili zástupci Světové banky, Evropské komise a EUROPOLU.

Předmětem schůze byly alternativní eventuality v pátrání a blokaci majetku před poskytováním vzájemné pomoci ve věcech trestních. Byly také projednávány možnosti pátrání po věcech prostřednictvím Schengenského informačního systému a práva

poškozených v trestním řízení na náhradu škody. Cílem schůze bylo vytvoření věcných rad pro justiční a policejní složky působící v této oblasti. Výsledná doporučení byla předložena Evropské komisi, Generálnímu sekretariátu Rady EU a byly využity i na státní úrovni.[30][25]

4.3.2 Mezinárodní síť expertů na problematiku praní špinavých peněz

Jedná se o mezinárodní síť expertů na problematiku praní špinavých peněz (Anti Money laundering Operational Network, dále jen AMON), která by měla mít na starost zjednodušení výměny informací mezi justičními a policejními složkami, jež se potýkají s „praním špinavých peněz“. AMON se také podílí na sjednocování evropské, ale i celosvětové legislativy v této oblasti.

O vzniku AMON se rozhodlo v roce 2010. V roce 2012 se konala mezinárodní konference v Praze, kterou uspořádal ÚOKFK. Výsledkem konference byl vznik AMON. V této odborné skupině od roku 2012 působí 34 států z EU i mimo ní, např. USA a Izrael. V řídicím výboru organizace působí členové EUROPOLU, České republiky, Španělska, Francie, Belgie, Bulharska, Velké Británie.

PČR se rozhodla pro vstup do organizace užší spolupráce pro praní špinavých peněz kvůli přeměně v způsobu praní špinavých peněz. To se totiž stále více děje na mezinárodním poli ve virtuální podobě. Proto je efektivní mezinárodní spolupráce nezbytná. [7][31][18]

4.3.3 Evropský úřad pro potírání podvodných jednání

Evropský úřad pro potírání podvodných jednání, neboli OLAF je orgán, který zřídila Evropská komise v roce 1996. Hlavním cílem této organizace je chránit finanční prostředky EU. Dále chrání pověst evropských institucí prošetřením závažných pochybení při výkonu povinností, kterých se mohou dopustit zaměstnanci evropských orgánů. Díky tomuto prošetření lze zahájit trestné či disciplinární řízení. Pomáhá také Evropské komisi s přípravou a uskutečňováním politik, které jsou zaměřené na zajišťování a potírání podvodů.

OLAF nevyšetřuje podezření na podvod s nulovou finanční škodou pro EU, nevyšetřuje ani korupci, která se netýká zaměstnanců institucí EU. Tyto případy by měla řešit vnitrostátní policie.

Jako orgán bezprostředního výkonu zabezpečuje OLAF spolupráci mezi členskými zeměmi a Evropskou komisí s cílem ochrany finančních zájmů Společenství podle článku 280 Smlouvy o založení ES. Platí to nejen při řízení rozpočtových prostředků Společenství, ale i

všech navazujících postupů před nedovoleným jednáním, které by mohlo dospět ke správnímu nebo trestnímu stíhání. OLAF jako instituce Evropské komise má speciální nezávislý statut.[28][1]

4.3.4 EUROPOL

EUROPOL je evropský policejní úřad a jedná se o instituci EU. Byl zřízen v roce 1999 a sídlí v nizozemském Haagu a zaměstnává zhruba 900 zaměstnanců. Základním cílem této organizace je zlepšení bezpečnostní situace v Evropě za pomoci donucovacích organizací v členských zemích EU.

EUROPOL zaujímá v systému zajišťování bezpečnosti hlavní pozici. Podporuje operce, které vedou k prosazování práva v terénu. Zajišťuje výměnu informací o trestné činnosti. Zaměstnává i řadu špičkových analytiků trestné činnosti, díky nimž se daří zajišťovat kvalitní analýzy kriminality. Do působnosti EUROPOLU spadá organizovaná trestná činnost, hospodářská kriminalita, terorismus a další závažné formy trestné činnosti, které se dotýkají dvou a více členských států a do významu, následků a rozsahu vyžadují společný postup zainteresovaných států. [29][11]

4.3.5 INTERPOL

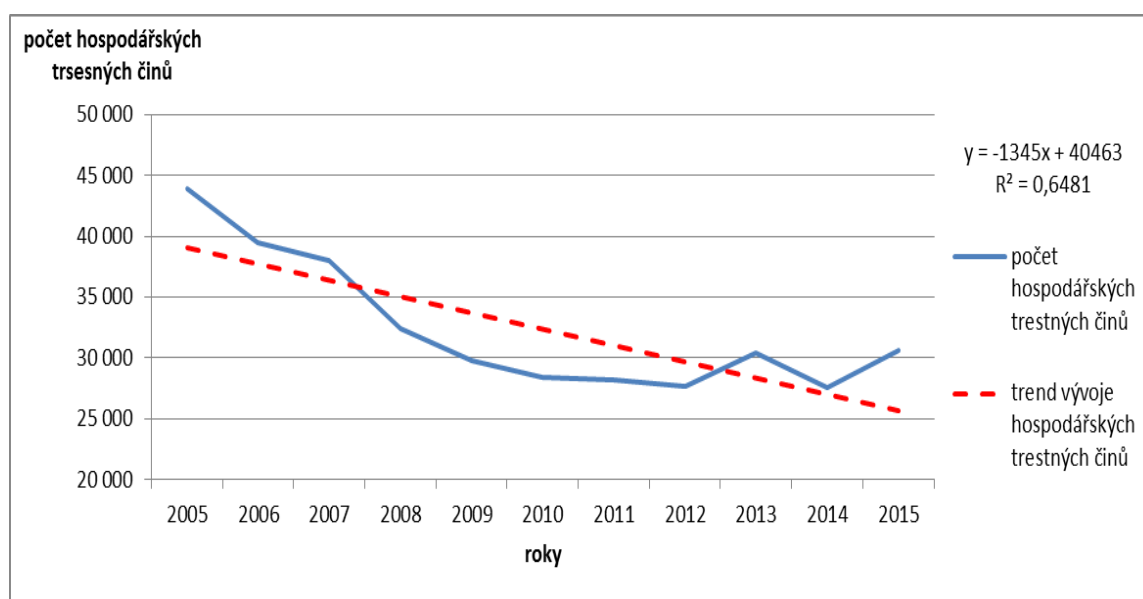
INTERPOL je mezinárodní organizace kriminální policie, která zabezpečuje mezinárodní spolupráci členských zemí. Jedná se o největší policejní organizaci na světě. V současnosti INTERPOL spojuje 188 členských zemí. Od roku 1989 sídlí jeho generální sekretariát ve francouzském Lyonu.

Ústředním cílem INTEPOLU je zabezpečovat spolupráci mezi členskými státy v boji s kriminalitou, přitom však respektuje přednost národního zákonodárství členských zemí a jejich závazků, které jim plynou z mezinárodních smluv. Výměnu a dohledávání informací v rámci INTERPOLU zajišťuje automatický počítačový pátrací systém e-ASF (ASF = Automated Search Facility). Pomocí tohoto systému si může každá ústředna členského státu opatřit informace z dostupných databází ve velmi krátkém čase. [32]

5 HOSPODÁŘSKÁ KRIMINALITA V ČÍSLECH

V následující kapitole se budeme zabírat vývojem hospodářské kriminality a její objasňeností. Dále zde bude rozebrána struktura hospodářské trestné činnosti a také bude ukázáno, jak dlouho (průměrně) trvá vyšetřit průměrně hospodářský trestný čin.

Na obrázku 6 je vykreslen vývoj hospodářské kriminality od roku 2005 až po rok 2015. Z grafu je zřejmé, že počet hospodářský činů postupně klesá, to znázorňuje i trend vývoje hospodářského trestného činu. Musíme však brát v potaz, že od roku 2009 hospodářská kriminalita spíše stagnuje a zůstává takřka nezměněná.

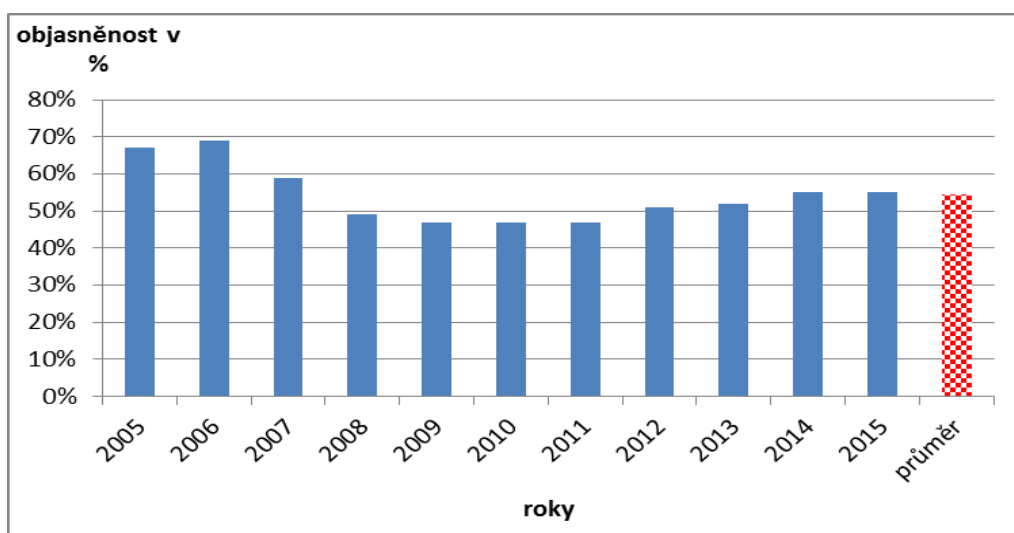

Obrázek 6: Počet hospodářských trestných činů v letech 2005-2015

Zdroj: vlastní zpracování z dat [20][50][53]

Obrázek 7 znázorňuje úspěšnost v odhalování hospodářské trestné činnosti, která se pohybuje od roku 2005 až 2015 okolo 54 %. Úspěšnost v odhalování hospodářské zločinnosti je daleko vyšší než u obecné kriminality, tam se úspěšnost pohybovala od roku 2005 až 2011 v rozmezí 24 % - 31 %.

Obrázek 7: Objasněnost hospodářské kriminality

Zdroj: vlastní zpracování z dat: [20][50][53]

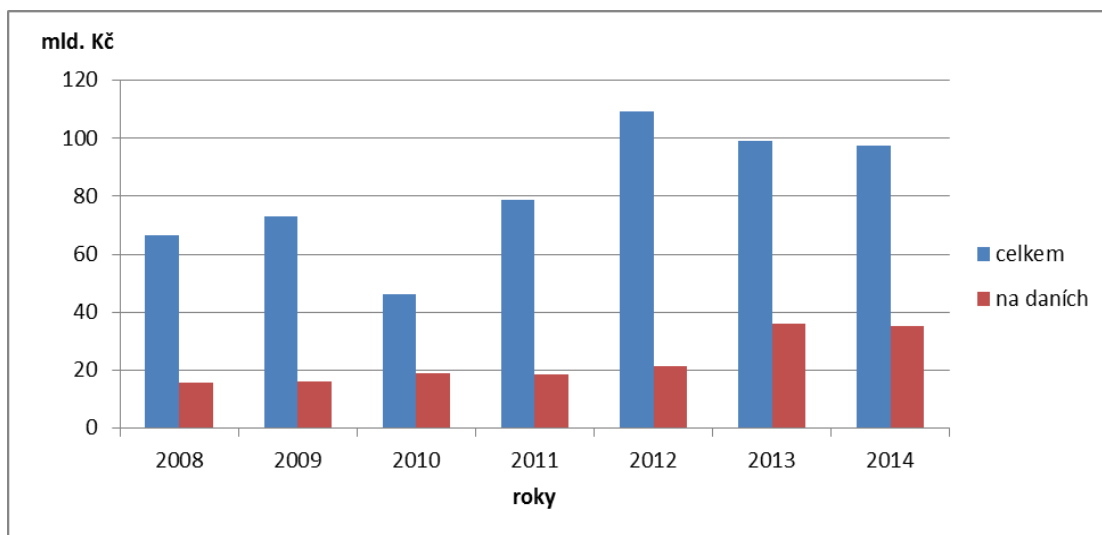
V tabulce 3 je znázorněn procentuální podíl hospodářských trestných činů. V tabulce jsou uvedeny pouze nejvýznamnější hospodářské trestné činy podle ÚOKFK. Z tabulky, je tak patrné, že na hospodářské kriminalitě se nejvíce podílí daňové trestné činy a podvody. Do kategorie ostatní trestné činy patří např. pletichy ve veřejné soutěži, zpronevěra, podílnictví, padělání a pozměňování veřejné listiny, apod., (nejvíce však 10 skutků ročně).

Tabulka 3: Procentuální podíl hospodářských trestných činů

	2010	2011	2012	2013	2014
Zkracení daně	17	19	18	18	20
Legalizace výnosů	12	12	13	7	3
Podvod	12	14	15	14	15
Úvěrový podvod	11	4	4	5	5
Přijetí úplatku	7	8	7	12	5
Zneužití pravomoci	6	15	8	9	20
Podplácení	4	10	3	6	5
Sjednávání výhody		6	6	9	5
Porušení povinnosti			8	10	11
Ostatní trestné činy	31	12	18	10	11

Zdroj: vlastní zpracování z dat[47][46][45][44][48]

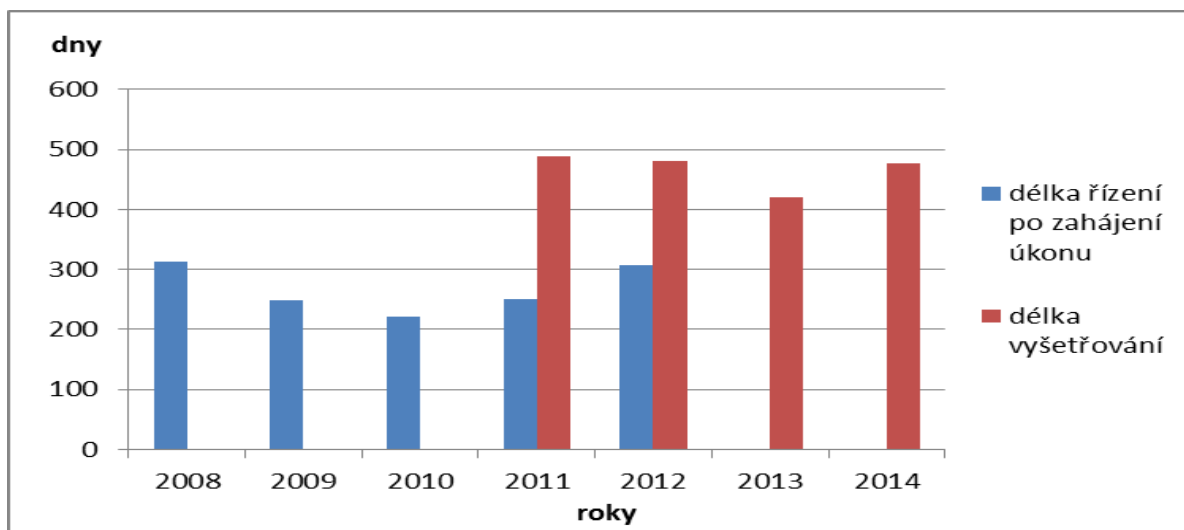
Obrázek 8 zobrazuje prověřovanou celkovou škodu a škodu na daních. Průměrná prověřovaná škoda je 81,5 mld. Kč a průměrná prověřovaná škoda na daních je 23,3 mld. Kč. Jediný významný pokles můžeme sledovat v roce 2010, to bylo zapříčiněno zastavením kauzy „České pivo“, kde byla prověřovaná škoda 24 mld. Kč.

Obrázek 8: Prověřovaná škoda PČR

Zdroj: vlastní zpracování z dat[47][46][45][44][48]

Na obrázku 9 je uvedena průměrná doba vyšetřování hospodářských trestných činů ÚOKFK. V grafu jsou uvedeny dva údaje. Ten první, který je z let 2008 až 2012, ukazuje, kolik dní trvá průměrně dokončit vyšetřování trestného činu po zahájení úkonů v trestním řízení. Druhý údaj ukazuje celkovou dobu vyšetřování hospodářských deliktů. To znamená, že zde je zahrnuta i doba řízení po zahájení úkonu v trestním řízení. Pouze ve dvou letech můžeme porovnat tyto údaje. To je zapříčiněno rozdílností vydávaných vyhodnocení činností ÚOKFK za jednotlivé roky a změnou ředitelů na tomto útvaru, kteří vyhodnocování vydávají.

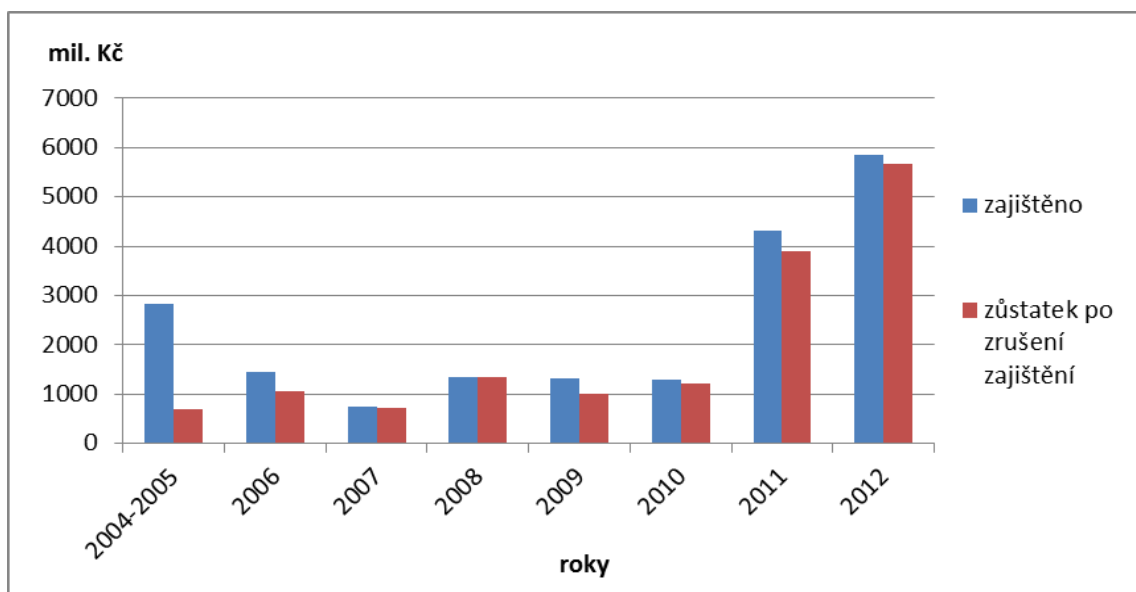

Obrázek 9: Průměrná doba odhalování hospodářské kriminality

Zdroj: vlastní zpracování z dat[47][46][45][44][48]

Na obrázku 10 je vykresleno, v jaké výši PČR zajistila výnosy z trestné činnosti od roku 2004 po rok 2012. Bohužel tyto údaje jsou uvedeny pouze do roku 2012 a novější výdaje

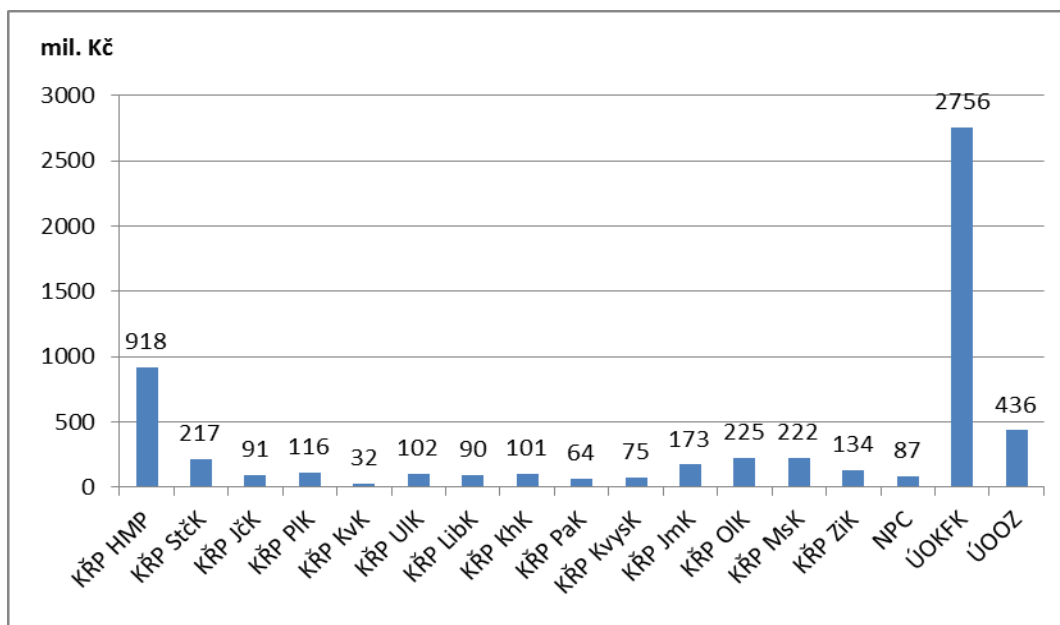
prozatím PČR nezveřejnila. Z grafu tak vyplývá, že v roce 2012 se policii podařilo dosáhnout nejlepšího výsledku ve své historii.

Obrázek 10: Zajišťování výnosů z trestné činnosti za celou PČR

Zdroj: vlastní zpracování z dat[47][46][45][44][48]

Na obrázku 11, který navazuje na obrázek 9, je zobrazen přehled zajišťovaných výnosů z trestné činnosti za jednotlivé útvary PČR za rok 2012. Graf 11 tak poukazuje na to, že z největší části se na zajišťování výnosů podílí Útvar odhalování korupce a finanční kriminality, tento útvar má totiž za úkol odhalovat nejzávažnější formy korupce a hospodářské kriminality. Dále se na zajišťování výnosů významněji podílí Krajské ředitelství hlavního města Prahy a Útvar odhalování organizovaného zločinu.

Obrázek 11: Zajišťování výnosu z trestné činnosti za jednotlivé útvary PČR za rok 2012¹

Zdroj: vlastní zpracování z dat[45]

¹Krajské ředitelství policie Hlavního města Prahy (KŘP HMP); Krajské ředitelství policie Středočeského kraje (KŘP StČK); Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje (KŘP JčK); Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje (KŘP PlK); Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje (KŘP KvK); Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje (KŘP Uik); Krajské ředitelství policie Libereckého kraje (KŘP LibK); Krajské ředitelství policie Královohradeckého kraje (KŘP KhK); Krajské ředitelství policie (KŘP PaK); Krajské ředitelství policie (KŘP KvysK); Krajské ředitelství policie (KŘP JmK); Krajské ředitelství policie (KŘP Oik); Krajské ředitelství policie (KŘP MsK); Krajské ředitelství policie (KŘP Zik); Národní protidrogová centrála (NPC); Útvar odhalování korupce a finanční kriminality (ÚOKFK); Útvar pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ)

ZÁVĚR

Hospodářská kriminalita je celosvětovým problémem a potýká se s ní každá země. Ekonomická kriminalita také nezná hranice a proto je velmi společensky nebezpečná a může přerůst v mezinárodní organizovaný zločin. Proto je nutná mezinárodní spolupráce bezpečnostních sborů. Česká republika, potažmo Policie České republiky, je součástí řady mezinárodních organizací, jako je INTERPOL, EUROPOL a OLAF. Policie České republiky je také součástí i nově vzniklých organizací jako je CARIN a AMON.

CARIN a AMON jsou instituce, které se zaměřují výhradně na boj s mezinárodní finanční kriminalitou. Jedná se o mezinárodní sítě expertů, kteří vytvářejí strategie v boji s finanční kriminalitou. CARIN vznikla v roce 2004 na kongresu v Haagu a Česká republika do této organizace vstoupila v roce 2005. Hlavním úkolem CARIN je zlepšení mezinárodní spolupráce orgánů činných v trestním řízení, které se zabývají pátráním po výnosech z trestné činnosti, jejich zajištěním a následným zabavením těchto výnosů. Dále tato instituce vytváří neformální sdružení odborníků se záměrem výměny vzájemných zkušeností, tykajících se technik a postupů v oblasti zahraniční spolupráce při zajišťování, identifikaci a zabavování výnosů z trestné činnosti.

O vzniku AMON se rozhodlo v roce 2010. V roce 2012 se konala mezinárodní konference v Praze, kterou uspořádal ÚOKFK a výsledkem byl právě vznik této instituce. AMON má na starost zjednodušení výměny informací mezi justičními a policejními složkami, jež se potýkají s legalizací výnosů z trestné činnosti. Podílí se také na sjednocování evropské, ale i celosvětové legislativy v této oblasti. Policie České republiky se rozhodla do této organizace vstoupit kvůli změně způsobu páchaní finanční kriminality, která se v současnosti stále více odehrává v mezinárodním měřítku, a proto je zde mezinárodní spolupráce nezbytná. Doporučení na základě získaných informací je, že by PČR měla co nejvíce spolupracovat s ostatními státy, protože hospodářská kriminalita se stále více odehrává v mezinárodním měřítku a spolupráce se zahraničím je tak velice potřebná. Dále by se měly justiční orgány snažit o sjednocení právní úpravy alespoň u členských zemí EU, která je v současnosti v tomto směru odlišná a užívají se zde jiné termíny.

V České republice se na boji s hospodářskou kriminalitou podílí PČR, konkrétně ÚOKFK, jednotlivá krajská ředitelství a Služba kriminální policie a vyšetřování. Dále se na boji s finanční kriminalitou podílí Celní správa a Finanční správa. PČR, Celní správa a Finanční správa vytvořily i společný projekt s názvem Daňová kobra, jehož cílem je zajištění spolehlivého výběru daní, postih pachatele a vrácení nezákonně nabytých prostředků do

státního rozpočtu. Projekt byl oficiálně zahájen 15. června 2014. Od 1. ledna 2015 se začal dělit na regionální kobru a centrální kobru. Cílem rozdělení bylo zvýšit efektivitu tohoto projektu. Dle získaných údajů, které se podařilo získat, hodnotíme tento relativně nový projekt kladně. Daňové kobře se daří nejen stíhat a odhalovat již vzniklou škodu, která vznikla páčáním trestné činnosti, především tak krácením daní a daňovými úniky, ale také se jí daří v hojné míře této trestné činnosti předcházet a tím ochraňovat státní rozpočet. Doporučení na základě získaných poznatků je pokračovat v tomto projektu a nadále ho rozvíjet.

Hospodářská kriminalita je složena z řady trestných činů. Nejvíce, co do počtu, jsou zastoupeny trestné činy související s krácením daní, legalizací výnosů z trestné činnosti, pojišťovacími a úvěrovými podvody. Struktura hospodářské kriminality zůstává během posledních let nezměněna. Pokles můžeme vidět u legalizace výnosů z trestné činnosti, kde se podíl na celkové hospodářské trestné činnosti snížil od roku 2010 do roku 2014 o 9 % a u úvěrových podvodů se podíl snížil ve stejném období o 6 %. Jediný nárůst tak můžeme vidět u trestné činnosti související se zneužíváním pravomocí, kde podíl trestné činnosti vzrostl od roku 2010 do roku 2014 o 14 %. Celkový počet hospodářských trestných činů má za posledních 10 let klesající tendenci, ale od roku 2009 se tento pokles zpomaluje a rozdíl co do počtu trestných činů je zanedbatelný.

PČR se daří poměrně úspěšně hospodářské trestné činy odhalovat a objasněnost těchto činů za sledované období je v průměru 54 %. U hospodářské kriminality je tedy PČR úspěšnější než u obecné kriminality, kde úspěšnost v objasňování trestných činů není zdaleka tak vysoká. PČR je úspěšná i v zajišťování výnosů z trestné činnosti. Zajišťování výnosů z trestné činnosti bylo zkoumáno od roku 2004 do roku 2012, kde rok 2012 byl nejlepší co do objemu zajištěných výnosů. Konkrétně se PČR podařilo zajistit 5839 mil. Kč. Největší podíl na zajištěných výnosech měl ÚOKFK, který se na danou problematiku přímo zaměřuje a v roce 2012 se mu podařilo zajistit 2756 mil. Kč. ÚOKFK je v boji s korupcí a s finanční kriminalitou úspěšný, proto by bylo vhodné tento útvar nadále rozvíjet a podporovat např. zvýšením počtu příslušníků, kteří by se podíleli na odhalování trestné činnosti. Dalším útvarem, který se výrazně podílel na zajišťování výnosů z trestné činnosti v roce 2012, bylo Krajské ředitelství hlavního města Prahy, kterému se podařilo zajistit 918 mil. Kč, což bylo nejvíce ze všech krajských ředitelství. Zde je nutné zdůraznit, že výše výnosů, která se podařila zajistit je ovlivněna i počtem lidí a firem, které se v daném regionu vyskytují.

Na základě položených výzkumných otázek v bakalářské práci je možné konstatovat následující. Vývoj počtu hospodářských trestných činů je přirozený, v posledních letech nebyl zaznamenán žádný výrazný pokles nebo nárůst hospodářské zločinnosti. Struktura hospodářské kriminality zůstává také téměř nepozměněna. Jediný nárůst na podílu hospodářské zločinnosti byl zaznamenán u zneužití pravomocí, kde podíl za sledované období vzrostl o 14 %. PČR se daří objasňovat hospodářské trestné činy a její úspěšnost v objasňování je v dlouhodobém horizontu nad 50 %. PČR se snaží předcházet finanční kriminalitě, jako příklad lze uvést projekt Daňová kobra. Mimo tohoto projektu by bylo vhodné vytvářet i další podobné, které by umožňovaly více meziresortní spolupráci. Na základě výše uvedených skutečností lze konstatovat, že cíl práce byl splněn.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Bez korupce. Kdo kontroluje poskytování/čerpání dotací aneb na koho se lze obracet s podněty ke kontrole? [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.bezkorupce.cz/faqs/kdo-kontroluje-poskytovanicerpani-dotaci-aneb-na-koho-se-lze-obracet-s-podnety-ke-kontrole/>
- [2] Bezpečný Jablonec. Násilná trestná činnost a loupeže se zaměřením na viktimitu seniorů [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.bezpecnyjablonec.cz/senior-akademie/vyukove-lekce/nasilna-trestna-cinnost/>
- [3] CEJP, Martin. Aplikace výzkumných metod a technik v kriminologii: obecná část. Vyd. 1. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-80-7338-108-0.
- [4] ČASTORÁL, Zdeněk. Ekonomická kriminalita a management. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2011. ISBN 978-80-7452-005-1.
- [5] ČASTORÁL, Zdeněk. Ekonomická kriminalita: (z pohledu řízení a správy). 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007. ISBN 978-80-86754-83-3.
- [6] ČECH, Dušan, NOŽINA, Miroslav (ed.). Mezinárodní organizovaný zločin v ČR. Vyd. 1. Praha: KLP - Koniasch Latin Press, 1997. ISBN 80-85917-35-1.
- [7] Česká televize. Jak na praní špinavých peněz? Policie chce užší vztahy s cizinou [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1195045-jak-na-prani-spinavych-penez-policie-chce-uzsi-vztahy-s-cizinou>
- [8] Daňová kobra: o daňové kobře [online]. [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://www.danovakobra.cz/>
- [9] DAVID, Vladislav a Alexander NETT. Korupce v právu mezinárodním, evropském a českém. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2007. Právo a společnost. ISBN 978-80-7179-562-9.
- [10] DAVID, Vladislav a Alexander NETT. Korupce v právu mezinárodním, evropském a českém. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2007. Právo a společnost. ISBN 978-80-7179-562-9.
- [11] EUROPA. Evropský policejní úřad (Europol) [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/agencies/regulatory_agencies_bodies/pol_agencies/europol/index_cs.htm#goto_2

- [12] Finanční správa. Daňová "Kobra" startuje [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/pro-media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2014/danova-kobra-startuje-5053>
- [13] FRYŠTÁK, Marek. Hospodářská kriminalita z pohledu teorie a praxe. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2007. ISBN 978-80-87134-34-4.
- [14] CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. Korupce a úplatkářství. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6.
- [15] Interní dokumenty získané od Policie České republiky na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.
- [16] KAISER, Günther. Kriminologie: Úvod do základů. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 1994. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-002-8.
- [17] Kriminologický ústav Praha Policie České republiky. Z historie ústavu [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: http://krimi-spk.sweb.cz/05_preds/ku_pha.htm
- [18] Kurzy. V Praze vzniká neformální celosvětová síť expertů na boj s praním špinavých peněz [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/tema/detail/v-praze-vznika-neformalni-celosvetova-sit-expertu-na-boj-s-844344.html>
- [19] Lidovky. Srovnání víc policistů než Česko má už jen Kypr a Malta [online]. 2012 [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/srovnani-vic-policistu-nez-cesko-ma-uz-jen-kypr-a-malta-p17-/zpravy-domov.aspx?c=A120725_183814_ln_domov_spa
- [20] Mapakriminality: tabulky [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.mapakriminality.cz/#tabulky>
- [21] Měšec. Pyramidové hry - jak je poznat a jak se bránit [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/pyramidove-hry-jak-je-poznat-a-jak-se-branit/>
- [22] Ministerstvo vnitra České republiky. Mezinárodní komparativní studie o policejních sborech [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/mezinarodni-komparativni-studie-o-policejnich-sborech.aspx>
- [23] Ministerstvo vnitra České republiky. Rozpočet MV ČR [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-cr.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

- [24] Ministerstvo vnitra České republiky. Vláda schválila navýšení počtu policistů a hasičů pro letošní rok [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/vlada-schvalila-navyсени-poctu-policistu-a-hasicu-pro-letosni-rok.aspx>
- [25] Nejvyšší státní zastupitelství České republika. Carin [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.nsz.cz/index.php/cs/mezinarodni-spoluprace/dali-organizace/carin>
- [26] Ostrovzl. Kriminalita, delikvence, vandalismus [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.ostrovzl.cz/prevence/kriminalita-delikvence-vandalismus/>
- [27] Peníze. Nejoblíbenější pojistné podvody [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/pojisteni/42888-nejoblibenejsi-pojistne-podvody>
- [28] Policejní akademie České republiky. Zvláštní oblasti spolupráce [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: http://www.polac.cz/eu/zakl_term/cast_7.html
- [29] Policie České republiky. EUROPOL (Evropský policejní úřad) [online]. [cit. 2016-03-27] Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/europol-evropsky-policejni-urad.aspx>
- [30] Policie České republiky. Konference CARIN [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/web-informacni-servis-zpravodajstvi-konference-carin.aspx>
- [31] Policie České republiky. Mezinárodní konference AMON [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/mezinarodni-konference-amon.aspx>
- [32] Policie České republiky. Národní ústředna Interpolu [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/narodni-ustredna-interpolu.aspx>
- [33] Policie České republiky. O policii ČR[online]. [cit. 2016-03-27]Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>
- [34] Policie České republiky. Odbor mezinárodní policejní spolupráce [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/policejni-prezidium-odbor-mezinarodni-policejni-spoluprace-odbor-mezinarodni-policejni-spoluprace.aspx>
- [35] Policie České republiky. Počet příslušníků a zaměstnanců Policie ČR [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/pocet-prislusniku-a-zamestnancu-policie-cr.aspx>

- [36] Policie České republiky. Policejní prezidium České republiky [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/policejni-prezidium-ceske-republiky-600334.aspx>
- [37] Policie České republiky. Reakce prof. Jana Kellera na studii o policejních sborech [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/reakce-prof-jana-kellera-na-studii-o-policejnich-sborech.aspx>
- [38] Policie České republiky. SKIMMING 2015 [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/skimming-2011.aspx>
- [39] Policie České republiky. Služba kriminální policie [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/sluzba-kriminalni-policie.aspx>
- [40] Policie České republiky. Stop majetkové trestné činnosti [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/sprava-hl-m-prahy-akce-a-projekty-projekty-stop-majetkove-trestne-cinnosti.aspx>
- [41] Policie České republiky. Systém vzdělávání a výcvik policistů [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/system-vzdelavani-a-vycvik-policistu-39.aspx>
- [42] Policie České republiky. Útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/uokfk-skpv-utvar-odhalovani-korupce-a-financni-kriminality-skpv.aspx>
- [43] Policie České republiky. Útvar rychlého nasazení [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-rychleho-nasazeni-policie-ceske-republiky-utvar-rychleho-nasazeni.aspx>
- [44] Policie České republiky. Vyhodnocení činnosti ÚOKFK 2011 [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2011.aspx>
- [45] Policie České republiky. Vyhodnocení činnosti ÚOKFK 2012 [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2012.aspx>
- [46] Policie České republiky. Vyhodnocení činnosti ÚOKFK 2013 [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2013.aspx>
- [47] Policie České republiky. Vyhodnocení činnosti ÚOKFK 2014 [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2014.aspx>

- [48] Policie České republiky. Vyhodnocení činnosti ÚOKFK SKPV za rok 2010 [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-skpv-za-rok-2010.aspx>
- [49] Policie České republiky. Výsledky činnosti speciálního týmu Daňové Kobry [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/web-informacni-servis-zpravodajstvi-vysledky-cinnosti-specialniho-tymu-danove-kobry.aspx>
- [50] Policie České republiky. Základní statistické údaje o trestné činnosti v roce 2012 [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zakladni-statisticke-udaje-o-trestne-cinnosti-v-roce-2012.aspx>
- [51] Policie České republiky: Odbor obecné kriminality [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/adresa-pro-pisemny-styk-952950.aspx>
- [52] Portál. Základní charakteristika mravnostní kriminality [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.portal.cz/scripts/detail.php?id=2075>
- [53] Semi.gurroa. Kriminalita [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://semi.gurroa.cz/Stat/Krimi.html>
- [54] SCHEINOST, Miroslav. Kriminalita očima kriminologů. Vyd. 1. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010. ISBN 978-80-7338-096-0.
- [55] ŠÁMAL, Pavel. Podnikání a ekonomická kriminalita v České republice. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-493-7.
- [56] ŠMÍD, Tomáš a Petr KUPKA. Český organizovaný zločin: od vyděračů ke korupčním sítím. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2011. ISBN 978-80-210-5618-3.
- [57] Špinavé peníze. Praní špinavých peněz [online]. [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://www.spinavepenize.cz/prani-spinavych-penez>
- [58] ŠTIČKA, Michal. Korupce a protikorupční politika ve veřejné správě. Praha: Transparency International - Česká republika, 2008. ISBN 978-80-87123-04-1.
- [59] VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky: komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-142-0.
- [60] VOKUŠ, Jiří. Policie České republiky: Police of the Czech Republic : pomáhat a chránit. 2. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. ISBN 978-80-254-7701-4.

- [61] VOLEJNÍKOVÁ, Jolana. Korupce v ekonomické teorii a praxi. Praha: Profess Consulting, 2007. Cesta k finanční svobodě. ISBN 978-80-7259-055-1.
- [62] ZOUBKOVÁ, Ivana a Marcela MOULISOVÁ. Kriminologie a prevence kriminality. Vyd. 1. Praha: Armex, 2004. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 80-86795-05-5.